

**LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBOS
IŠVADA DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS CENTRALIZUOTOS VALSTYBĖS
TARNAUTOJŲ ATRANKOS ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO VEIKLOS SRITYJE**

TURINYS

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI.....	2
2. KORUPCIJOS RIZIKA CENTRALIZUOTOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ ATRANKOS ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO VEIKLOS SRITYSE	4
2.1 Neužtikrinta Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo priežiūra	6
2.2 Nenustatyta konkursų ir atrankų į laisvas valstybės tarnautojų pareigas VTD organizavimo tvarka.....	8
2.3 Nenustatytas reikalavimas viešai skelbti informaciją apie laisvas valstybės tarnautojų pareigas	9
2.4 Nesilaikoma nustatytų terminų skelbti konkursus į laisvas valstybės tarnautojų pareigas	10
2.5 Nenustatytas konkurso į laisvas valstybės tarnautojo pareigas skelbimo dažnumas.....	14
2.6 Pareigybių aprašymuose nustatyti specialieji reikalavimai buvo keičiami prieš skelbiant konkursą	16
2.7 Pareigybių aprašymai buvo pakeisti po konkurso paskelbimo	24
2.8 Nenustatytas terminas, per kiek turi įvykti konkursas ar atranka nuo paskelbimo dienos	28
2.9 Nėra reikalavimo atšaukus konkursą ar atranką viešai nurodyti atšaukimo priežastį	29
2.10 Komisijos nariai, vertindami pretendentų kompetencijas ir gebėjimus, tą patį pretendentą gali įvertinti labai skirtingai	31
2.11 Valstybės tarnautojų centralizuotos atrankos proceso gali būti išvengiama priimant pagal darbo sutartis darbuotojus ir jiems paskiriant vykdyti viešojo administravimo funkcijas.....	33
2.12 Tobulintina užsienio kalbų mokėjimo tikrinimo tvarka	43
3. MOTYVUOTOS IŠVADOS (PASTABOS).....	45
4. PASIŪLYMAI.....	48
5. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ĮVERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA	50

1. KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĖS APIMTIS IR METODAI

Korupcijos rizikos analizė centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo veiklos srityje atlikta pirmą kartą. Vertinome Valstybės tarnybos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – VTD arba Departamentas) bei valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų¹ veiklą rengiant valstybės tarnautojų pareigybių, į kurias organizuojamas konkursas ar atranka, aprašymus, inicijuojant bei vykdant konkursus ir atrankas.

Analizuotas laikotarpis nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. lapkričio 30 d.

Tikslas – antikorupcinio požiūriu įvertinti VTD veiklą centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo veiklos srityje, o valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veiklą rengiant pareigybių, į kurias organizuojamas konkursas ar atranka, aprašymus, kreipiantis į VTD dėl konkursų ar atrankų paskelbimo, nustatyti korupcijos rizikos veiksnius, galinčius sudaryti prielaidų darbuotojams² padaryti korupcinio pobūdžio teisės pažeidimus, ir pateikti pasiūlymus, kurie padėtų geriau valdyti nustatytus korupcijos rizikos veiksnius ir veiklą centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo srityse padarytų skaidresnę.

Uždaviniai:

1. Nustatyti teisinio reglamentavimo trūkumus, kurie sudaro prielaidas korupcijai pasireikšti.
2. Išanalizavus praktinį procedūrų vykdymą, nustatyti teisės aktų įgyvendinimo problemas, susijusias su korupcija.
3. Pasiūlyti korupcijos riziką ir jos veiksnius mažinančias priemones.

Objektas – VTD ir valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų veikla analizuojamoje veiklos srityje.

Subjektas – VTD ir valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos.

Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai:

1. Teisės aktų ir dokumentų turinio analizė.
2. Interviu metodas (subjekto atstovams pateikti klausimai).
3. Prieinamos informacijos stebėjimas ir analizavimas (duomenų bazės, interneto svetainės, informacija žiniasklaidoje ir pan.).

Atliekant korupcijos rizikos analizę išnagrinėta ir (ar) įvertinta:

1. Išvados dėl korupcijos rizikos analizės 1 priede nurodyti teisės aktai, dokumentai ir informacija.
2. VTD ir valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėse skelbiama informacija, susijusi su analizuojama veiklos sritimi.

¹ Ministerijų ir savivaldybių administracijų, atskirais atvejais ir kitų valstybės institucijų ir įstaigų veiklą.

² Pastaba: sąvoka „darbuotojai“ suprantama kaip valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų vadovai, valstybės tarnautojai, darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartį.

3. VTD ir valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų atstovų raštu³, elektroniniu paštu, telefonu ar per susitikimus⁴ pateikta informacija apie darbo praktiką ir veiklos rezultatus analizuojamose veiklos srityse.

4. Valstybės tarnautojų registre ir Valstybės tarnybos informacinėje sistemoje (VATARAS ir VATIS) esanti informacija apie valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų valstybės tarnautojus ir darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų, duomenų ir kitų šaltinių analize. Rengiant išvadą taip pat buvo atsižvelgta į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. spalio 8 d. nutarimu Nr. 1601 patvirtintos Korupcijos rizikos analizės atlikimo tvarkos⁵ 15 punkte nustatytus kriterijus, įvertinant:

- 1) išvadas dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės;
- 2) sociologinių tyrimų duomenis⁶;
- 3) galimybę vienam darbuotojui priimti sprendimus analizuojamose srityse;
- 4) darbuotojų ir padalinių atstumą nuo centrinio padalinio;
- 5) darbuotojų savarankiškumą priimant sprendimus ir sprendimų priėmimo diskreciją;
- 6) darbuotojų ir padalinių priežiūros ir kontrolės lygį;
- 7) laikymąsi įprastos darbo tvarkos;
- 8) darbuotojų rotacijos lygį;
- 9) atliekamos veiklos ir sudaromų sandorių dokumentavimo reikalavimus;
- 10) teisės aktų priėmimo ir vertinimo sistemą;
- 11) veiklos, dokumentų viešumą ir prieinamumą visuomenei.

Korupcijos rizikos analizės išvados padarytos remiantis nurodytų dokumentų ir duomenų analize. Jeigu dokumentų ar duomenų nebuvo pateikta, buvo laikoma, kad jų nėra.

³ Ministerijų ir savivaldybių administracijų atsakymai į 2020 m. rugsėjo 23 d. raštą Nr. 4-01-7570 ir raštą Nr. 4-01-7571.

⁴ Susitikimas su VTD atstovais 2020 m. rugsėjo 16 d. 14:00; susitikimas su VTD kontaktiniu asmeniu 2020 m. spalio 1 d. 13:00.

⁵ Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.B96A881B578F>.

⁶ Sociologinio tyrimo „Lietuvos korupcijos žemėlapis 2019“ duomenimis VTD nėra įtraukta į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos institucijų, kuriose gyventojų, įmonių ar valstybės tarnautojų nuomone yra paplitusi korupcija, sąrašą. Valstybės tarnautojų nuomone, kyšininkavimo indeksai VTD buvo lygūs 0.

2. KORUPCIJOS RIZIKA CENTRALIZUOTOS VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ ATRANKOS ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO VEIKLOS SRITYSE

Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (toliau – VTĮ) 2 straipsnio 10 dalyje apibrėžta, kad valstybės tarnautojas yra fizinis asmuo, einantis pareigas valstybės tarnyboje. To paties straipsnio 11 dalyje įtvirtinta valstybės tarnybos sąvoka – valstybės ir savivaldybių institucijoje ar įstaigose pareigas einančių asmenų profesinė veikla, kuria atliekamos viešojo administravimo funkcijos ir (arba) padedama valstybės ar vietos valdžią įgyvendinantiems asmenims atlikti jiems nustatytas funkcijas, išskyrus ūkinio ir techninio pobūdžio funkcijas. Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas 2007 m. kovo 20 d. nutarime⁷ pažymėjo, kad valstybė savo funkcijas vykdo per atitinkamų institucijų sistemą, apimančią visų pirma valstybės institucijas, taip pat savivaldybių institucijas. Asmenys, dirbantys institucijose, per kurias vykdomos valstybės funkcijos (išskyrus valstybės pareigūnus, vykdančius funkcijas įgyvendinant valstybės valdžią, taip pat savivaldybių tarybų narius), sudaro valstybės tarnautojų korpusą – valstybės tarnyba yra šių asmenų profesinė veikla, susijusi su viešojo intereso garantavimu.

VTD viešai skelbiamais 2020 m. rugsėjo 16 d. duomenimis⁸ iš viso buvo 499 valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų, kurioms Viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka buvo suteikti viešojo administravimo įgaliojimai. Didžiausias leistinas valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigoje skaičius⁹ nuo 2020 m. rugsėjo 1 d. buvo nustatytas 55 249. VTD viešai skelbiamais duomenimis valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, išskyrus vidaus tarnybos ir kriminalinės žvalgybos pareigūnų ir asmenų, kurių duomenys įslaptinti Lietuvos Respublikos valstybės ir tarnybos paslapčių įstatymo nustatyta tvarka, pareigybes, buvo užimtos 53 270 pareigybės. Taigi laisvos buvo 1 979 pareigybės arba 3,58 procento viso didžiausio leistino pareigybių skaičiaus.

Asmenų priėmimą į valstybės tarnybą reglamentuoja įstatymai ir kiti teisės aktai. Pagal VTĮ 12 straipsnio 1 dalį į karjeros valstybės tarnautojo pareigas priimama konkurso būdu arba be konkurso, kai

⁷ Nutarimas dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso 187 straipsnio 1 dalies, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. liepos 18 d. nutarimo Nr. 937 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio didinimo“ 1, 2 punktų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 24 d. Nutarimo Nr. 316 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio didinimo“ 1, 2 punktų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 4 d. nutarimo Nr. 361 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio didinimo“ 1, 2 punktų (2005 m. balandžio 4 d., 2006 m. kovo 27 d. redakcijos), Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. kovo 27 d. nutarimo Nr. 298 „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio didinimo“ 1 punkto (2006 m. kovo 27 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai. Prieiga internete: <https://www.lrkt.lt/lt/teismo-aktai/paieska/135/ta544/content>

⁸ Prieiga internete: <http://statistika.vtd.lt/index.html>. Žiūrėta 2020-11-30 10:47.

⁹ Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. liepos 29 d. nutarimo Nr. 845 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1298 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo“ 7 punktas. Prieiga internete: <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAD/4eedef81eb6211eab72ddb4a109da1b5?jfwid=15kcj051gc>

asmuo įstatymo nustatytais atvejais turi teisę atkurti karjeros valstybės tarnautojo statusą. Pagal VTĮ redakciją, kuri galiojo iki 2018 m. gruodžio 31 d., konkursai į valstybės tarnautojo pareigas, išskyrus įstaigos vadovo pareigas, ir atrankos į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas buvo vykdomi decentralizuotai. Konkursus ir atrankas vykdavo įstaigos, į kurią buvo skelbiamas konkursas, vadovo sudaryta komisija iš tos pačios įstaigos atstovų. Norintys konkurse ar atrankoje dalyvauti asmenys turėjo būti pasitikrinę bendruosius gebėjimus. Nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojus naujai VTĮ redakcijai, pasikeitė konkursų į valstybės tarnautojo pareigas tvarka. Pagal šiuo metu galiojančio VTĮ 11 straipsnio 1 dalį konkursus į įstaigų vadovų ir karjeros valstybės tarnautojų bei atrankas į pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas Vyriausybės nustatyta tvarka pagal patvirtintus ir viešai paskelbtus vertinimo metodus ir kriterijus centralizuotai organizuoja Vyriausybės įgaliota įstaiga pagal valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų poreikį.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“ 3 punktu įgaliojo Valstybės tarnybos departamentą atlikti Lietuvos Respublikos Vyriausybės įgaliotai įstaigai Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 11 straipsnyje, 17 straipsnio 7 dalyje ir 27 straipsnio 14 dalyje nustatytas funkcijas ir veiksmus. Šis nutarimas įsigaliojo 2019 m. sausio 1 d. ir VTD pradėjo centralizuotai organizuoti konkursus į įstaigų vadovų ir karjeros valstybės tarnautojų bei atrankas į pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas. Kaip nurodyta VTD 2019 m. veiklos ataskaitoje¹⁰ iki 2018 m. gruodžio 31 d. pradėtos atrankos į valstybės tarnautojų pareigas procedūros buvo užbaigtos pagal anksčiau galiojusią tvarką iki 2019 m. balandžio 11 d.

VTD centralizuotai organizuoja konkursus į įstaigų vadovų ir karjeros valstybės tarnautojų bei atrankas į pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas, tačiau dėl konkursų ir atrankų poreikio sprendžia valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovai. Nuo 2019 m. sausio 2 d. iki 2020 m. birželio 19 d. į VTD kreipėsi 284 įstaigos prašydamos, kad būtų organizuojami konkursai į valstybės tarnautojų pareigas arba atrankos į pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas. Per šį laikotarpį buvo paskelbti 3661 konkursas ir 869 atrankos.¹¹

Centralizuoto konkurso organizavimo tvarką reglamentuoja VTĮ ir Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1295 redakcija), (toliau – Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašas arba Aprašas).

¹⁰ Prieiga internete: https://vtd.lrv.lt/uploads/vtd/documents/files/VTD%202019%20m_%20ataskaita.pdf

¹¹ VTD 2020 m. liepos 13 d. rašte Nr. 27D-1571 pateikta informacija pagal Valstybės tarnautojų registro/ Valstybės tarnybos valdymo informacinės sistemos (toliau – VATARAS/VATIS) duomenis.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos planavimą, organizavimą bei vykdymą, ir nustatėme šiuos korupcijos rizikos veiksnius:

2.1 Neužtikrinta Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo priežiūra

Nuo 2013 m. sausio 1 d. iki 2018 m. gruodžio 31 d. galiojusių VTD arba Departamento nuostatų¹² 11 punkte buvo nustatytos Departamento, siekiančio užtikrinti Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimą, funkcijos. Departamentui buvo pavesta vykdyti funkcijas, kurios buvo susijusios su valstybės tarnybos kontrole:

1. Prižiūri, kaip įgyvendinami Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas ir su juo susiję teisės aktai; teisės aktuose nustatytais atvejais ir tvarka atlieka patikrinimus valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose; seka visuomenės informavimo priemonių skelbiamą informaciją apie valstybės tarnybą ir personalo valdymą valstybės tarnyboje, tiria šią informaciją, jeigu yra pagrįstų duomenų apie galimą pažeidimą;

2. Tiria asmenų pranešimus, skundus ir prašymus Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo ir kitų su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo klausimais.

Iki 2018 m. gruodžio 31 d. VTD statusas buvo Vyriausybės įstaiga, kuri priskirta vidaus reikalų ministro valdymo sričiai, o nuo 2019 m. sausio 1 d. tapo įstaiga prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos¹³. Nuo 2019 m. sausio 1 d. įsigaliojo nauji VTD nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-983 (toliau – Nuostatai), kuriuose buvo nustatytos tokios VTD funkcijos, susijusios su kontrole:

- Stebi visuomenės informavimo priemonių skelbiamą informaciją apie valstybės tarnybą ir žmogiškųjų išteklių valdymą valstybės tarnyboje, tiria šią informaciją, jeigu yra pagrįstų duomenų apie galimą pažeidimą, ir teikia vidaus reikalų ministrui išvadas (Nuostatų 9.8. p.);

- Pagal kompetenciją nagrinėja asmenų skundus ir prašymus Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo klausimais (Nuostatų 9.9. p.);

Nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d. įsigaliojo VTD pakeisti nuostatai¹⁴, kuriuose buvo panaikintos VTD funkcijos, susijusios su VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų priežiūra, tame tarpe ir skundų nagrinėjimu.

¹² Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2012 m. spalio 31 d. nutarimas Nr. 1323 „Dėl Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos statuso ir pavadinimo pakeitimo, Valstybės tarnybos departamento nuostatų, Personalo valdymo komisijos sudėties ir Personalo valdymo komisijos nuostatų patvirtinimo“

¹³ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1286 1 p. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/87c1051002b911e9a5eaf2cd290f1944>

¹⁴ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2019 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. 1V-411 Dėl Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2018 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. 1V-983 „Dėl Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo“. Prieiga internete: <https://www.e-tar.lt/portal/legalAct.html?documentId=2effe3906b4811e99989e603c54a3595>

Taigi pasikeitus reglamentavimui VTD nuo 2019 m. sausio 1 d. buvo panaikinti įgaliojimai vykdyti VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų priežiūros funkcijų, atlikti patikrinimus valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, o nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d. buvo panaikinti įgaliojimai nagrinėti asmenų skundus ir prašymus VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo klausimais.

Nepakankamai užtikrinant VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų priežiūrą atliekant korupcijos rizikos analizę, atkreipėme dėmesį, kad:

- Pareigybės aprašymai ne visai atitinka teisės aktų reikalavimus, pavyzdžiui: 2020 m. galioję Šalčininkų rajono savivaldybės administracijos Baltosios Vokės, Butrimonių, Dainavos, Dieveniškių, Eišiškių, Gerviškių, Kalesnykų seniūnijos seniūnų pareigybių aprašymai patvirtinti 2012 m. gruodžio mėnesį, todėl juose vis dar nurodyti pareigybių lygiai ir kategorijos, kurių buvo atsisakyta nuo 2019 m. sausio 1 d., tačiau nėra nustatytų bendrųjų kompetencijų ir jų reikalaujamų lygių. Šalčininkų rajono savivaldybės administracija, teikdama informaciją korupcijos rizikos analizei atlikti 2020 m. spalio 29 d. rašte Nr. S-1868 nurodė, kad keičia valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus ir talpina juos valstybės tarnautojų registre VATARAS.

- Ne visada VATARAS skelbiami galiojantys pareigybių aprašymai. Pavyzdžiui, viešai skelbiamais duomenimis Aplinkos ministerijos Statybos ir teritorijų planavimo politikos grupės vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymas buvo patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. D1-1025 (Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymo Nr. D1-384 redakcija) (skelbimo Nr. 44818, paskelbimo data 2020 m. liepos 9 d.), tačiau VATARAS yra tik Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. gruodžio 3 d. įsakymu Nr. D1-1025 patvirtintas pareigybės aprašymas. Taigi VATARAS skelbiamas pareigybės aprašymas nebuvo atnaujintas.

- VTD, gavęs pranešimą dėl galimų neatitikimų valstybės ar savivaldybės institucijos ar įstaigos personalo valdymo srityje, jo nagrinėti negali ir apie tai informuoja pranešimą pateikusį asmenį, pavyzdžiui, VTD 2020 m. balandžio 10 d. raštu Nr. 27D-854 pateiktas atsakymas pranešimą pateikusiam asmeniui.

Taigi pasikeitus valstybės tarnybos reglamentavimui Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo priežiūra nėra užtikrinta, o tai gali sąlygoti didesnę korupcijos pasireiškimo tikimybę valstybės tarnybos valdymo srityje, tame tarpe ir centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo veiklos srityje.

Pažymėtina, kad Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“ 18.3.1 papunktyje nustatytas siekis VTD pagrindu įsteigti valstybės tarnybos valdymo kompetencijų centrą, o 18.3.4 papunktyje – peržiūrėti ir suteikti daugiau laisvės ir lankstumo specialistų lygmens valdymui – decentralizuoti atrankas, supaprastinti

priėmimà, sudaryti geresnes sàlygas projektiniam darbui ir tarnautojŲ mobilumui. Įgyvendinus Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje nustatytus tikslus šiuo metu galiojanti centralizuotos valstybės tarnautojŲ atrankos organizavimo ir vykdymo tvarka gali keistis iš esmės kaip ir Valstybės tarnybos ir kitŲ susijusių teisės aktŲ nuostatŲ įgyvendinimo priežiūra.

Pasiūlymas Vidaus reikalŲ ministerijai: inicijuoti diskusijà dël Valstybės tarnybos įstatymo ir kitŲ susijusių teisės aktŲ nuostatŲ įgyvendinimo priežiūros ar imtis kitŲ alternatyviŲ nustatytŲ problemŲ sprendimo bŲdŲ, kad bŲtŲ užtikrinta minėtŲ teisės aktŲ nuostatŲ įgyvendinimo priežiūra.

2.2 Nenustatyta konkursŲ ir atrankŲ į laisvas valstybės tarnautojŲ pareigas VTD organizavimo tvarka

Nuo 2019 m. sausio 1 d., kai VTD buvo paskirta vykdyti centralizuotà valstybės tarnautojŲ atrankà į pareigas kitose valstybės ar savivaldybiŲ institucijose ar įstaigose, VTD taip pat organizavo ir vykdė konkursus ir atrankas į laisvas valstybės tarnautojŲ ir pakaitiniŲ valstybės tarnautojŲ pareigas savo įstaigoje. Nei VTĮ, nei Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo nuostatos nereglamentuoja, kaip sutampant centralizuotà valstybės tarnautojŲ atrankà vykdančiai ir tokià atrankà iniciavusiai įstaigai, turėtŲ bŲti sudaroma konkurso ar atrankos komisija. Minėto aprašo 23 punkte nustatyta tik viena išlyga dël konkurso komisijos sudėties formavimo, t. y. pasitelkimo komisijos nario iš trečios šalies (įstaigos). Ši išlyga taikoma, kai priimama į savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo, atsakingo už Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytŲ funkcijŲ atlikimà, pareigas, nes tokiu atveju į komisijà skiriamas Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie Krašto apsaugos ministerijos atstovas.

Atliekant korupcijos rizikos analizę VTD atstovai iniciavo problemas, kai organizuojant ir vykdant konkursus į VTD, atsiranda sutaptis, t. y. kai centralizuotai organizuojančiai ir vykdančiai konkursus į valstybės tarnautojo pareigas įstaigai būtina priimti į pareigas joje pačioje, sprendimo bŲdŲ paieškà, kreipdamiesi tiek į Vidaus reikalŲ ministerijà (toliau – VRM), tiek į SpecialiŲjŲ tyrimŲ tarnybà. Atsakydama į klausimà VRM 2020 m. spalio 7 d. rašte Nr. 1D-5248 pateikė nuomonę, kad VTD organizuojant konkursus VTD karjeros valstybės tarnautojo pareigoms užimti, konkurso komisijos daugumà turi sudaryti ne VTD atstovai. Taigi konkursŲ į VTD valstybės tarnautojŲ komisijŲ sudėtis skiriasi nuo laikotarpio, kada jos buvo sudarytos: iki 2020 m. spalio 7 d. sudarytŲ komisijŲ nariai buvo tik VTD atstovai, o vėliau sudarytŲ komisijŲ nariais buvo paskirti ir VRM atstovai (informacija pateikiama žemiau esančioje lentelėje).

Komisijos sudarymo pagrindas	PareigŲ pavadinimas	Komisijos nariai
2020 m. rugsėjo 23 d. Nr. 27VK-1683	VTD VadovŲ atrankos ir planavimo skyriaus	1. VTD VadovŲ atrankos ir planavimo skyriaus vyresnysis patarėjas (komisijos pirmininkas) 2. VTD VadovŲ atrankos ir planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas (komisijos narys ir sekretorius)

	vyriausiasis specialistas	3. VTD Vadovų atrankos ir planavimo skyriaus patarėjas
2020 m. spalio 1 d. Nr. 27VK-1716	VTD Atrankų skyriaus vedėjas	1. VTD vyriausiasis patarėjas (komisijos pirmininkas) 2. VTD Vadovų atrankos ir planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas (komisijos narys ir sekretorius) 3. VTD Administravimo skyriaus vedėjas
2020 m. spalio 1 d. Nr. 27VK-1735	VTD Vadovų atrankos ir planavimo skyriaus vyriausiasis specialistas	1. VTD Vadovų atrankos ir planavimo skyriaus vedėjas (komisijos pirmininkas) 2. VTD Vadovų atrankos ir planavimo skyriaus patarėjas (komisijos narys ir sekretorius) 3. VTD Vadovų atrankos ir planavimo skyriaus vyresnysis patarėjas
2020 m. spalio 14 d. Nr. 27VK-1837	VTD Atrankų skyriaus vyriausiasis specialistas	1. VTD Atrankų skyriaus patarėjas (komisijos pirmininkas) 2. VRM Administravimo departamento Teisės ir personalo skyriaus patarėjas 3. VRM Administravimo departamento Organizacinio skyriaus patarėjas
2020 m. spalio 14 d. Nr. 27VK-1856	VTD Atrankų skyriaus vyriausiasis specialistas	1. VTD Atrankų skyriaus patarėjas (komisijos pirmininkas) 2. VRM Administravimo departamento Teisės ir personalo skyriaus vedėjas 3. VRM Administravimo departamento Organizacinio skyriaus patarėjas 4. VTD Atrankų skyriaus patarėjas (komisijos sekretorius)

Vadovaujantis Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo 23 punktu ir sudarant komisiją į VTD valstybės tarnautojo pareigas iš ne mažiau kaip iš 3 narių, daugiau kaip pusę komisijos narių turi sudaryti ne įstaigos, kuriai atrenkamas valstybės tarnautojas, t. y. ne VTD atstovai. Tačiau kita vertus, nėra reglamentuota, kokių įstaigų atstovai galėtų būti skiriami komisijos į VTD valstybės tarnautojo pareigas konkurso ar atrankos nariais. Taip pat nėra nustatyto ir draudimo konkurso ar atrankos komisiją į VTD valstybės tarnautojo pareigas sudaryti iš VTD atstovų.

Reglamentavimo VTD organizuojant konkursus ir atrankas į laisvas VTD valstybės tarnautojų pareigas trūkumai laikomi korupcijos rizikos veiksniu, nes nesant reglamentuota, kokių įstaigų atstovai turėtų būti paskirti konkurso ar atrankos į VTD valstybės tarnautojo pareigas komisijos nariais, ar komisijos nariais gali būti VTD atstovai, visuomenei gali kilti abejonių komisijos sudarymo pagrįstumu.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: inicijuoti Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo pakeitimą nustatant konkursų ir atrankų į laisvas VTD karjeros valstybės tarnautojų, iš jų ir įstaigos vadovo, įstaigos vadovo pavaduotojo ir įstaigos padalinio vadovo, ir pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas komisijų sudarymo tvarką pagal pateiktus pastebėjimus. Siekiant išvengti galimo šališkumo ar suinteresuotumo dėl konkurso rezultatų, siūlytina prieš sudarant komisiją kiekvienu atveju įvertinti kandidatavusių asmenų ir potencialių komisijos narių darbovietes.

2.3 Nenustatytas reikalavimas viešai skelbti informaciją apie laisvas valstybės tarnautojų pareigas

Bendrujų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480, 29 punkte nustatytas reikalavimas, kad įstaigos interneto svetainėje turi būti skelbiama informacija apie įstaigos skelbiamus konkursus ar priėmimą į laisvas darbo vietas. Tačiau informacija apie įstaigoje

esančias laisvas pareigybes nėra viešai skelbiama. Tokią informaciją gali matyti tik registruoti pačios įstaigos įgalioti asmenys ir VTD įgalioti asmenys. VTD savo interneto svetainės skiltyje „Dažniausiai užduodami klausimai“¹⁵, atsakydama į klausimą, kaip sužinoti apie galimybę valstybės tarnautojui persikelti į kitas valstybės tarnautojo pareigas (pvz. iš vieno miesto į kitą), kur rasti informaciją – ar reikia tik stebėti skelbiamus konkursus, nurodė, kad įstaigos nėra įpareigosios skelbti apie laisvas vietas įstaigoje Valstybės tarnybos informacinėje sistemoje (toliau – VATIS), rekomenduojama informacijos ieškoti ir kitais, įstatymams neprieštaraujančiais būdais (pvz. tiesioginiai kreipiantis į įstaigas ir klausiant).

Atsižvelgiant į tai, kad įstaigos nėra įpareigosios skelbti apie laisvas vietas įstaigoje šioje sistemoje, rekomenduojama informacijos ieškoti ir kitais, įstatymams neprieštaraujančiais būdais (pvz. tiesioginiai kreipiantis į įstaigas ir klausiant).

Šaltinis: VTD interneto svetainė

Manome, kad įstaigoms viešai neskelbiant informacijos apie laisvas pareigas didėja korupcijos pasireiškimo tikimybė ir neužtikrinamas skaidrumas. Valstybės tarnautojai gali prarasti galimybę pasinaudoti tarnybiniu kaitumu ir būti perkelti į kitas įstaigas, o asmenys, norintys dalyvauti konkurse ar atrankoje į valstybės tarnautojo pareigas, neturi galimybės vertinti, ar norėtų pretenduoti į laisvas valstybės tarnautojo pareigas, kai į jas bus paskelbtas konkursas.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: inicijuoti Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo pakeitimą nustatant papildomą bendrąjį reikalavimą valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms interneto svetainėse skelbti informaciją apie laisvas pareigybes, jų aprašymus.

2.4 Nesilaikoma nustatytų terminų skelbti konkursus į laisvas valstybės tarnautojų pareigas

VTĮ 12 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad konkursas į laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas tuo atveju, jeigu į šias pareigas valstybės tarnautojas nebuvo priimtas kitu šiame įstatyme nustatytu būdu, turi būti paskelbtas ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo valstybės tarnautojo pareigų atsilaisvinimo ar per 3 mėnesius nuo naujos pareigybės įsteigimo.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę ir vertindami informaciją apie įstaigose esančias laisvas valstybės tarnautojų pareigybes ir jų įsteigimo ar atsilaisvinimo laiką, nustatėme atvejų, kai konkursas į laisvas valstybės tarnautojo pareigas nebuvo paskelbtas nustatytais terminais.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiame pavyzdžių, kai konkursus į valstybės tarnautojo pareigas įstaigos¹⁶ vėlavo paskelbti daugiau kaip 200 dienų arba daugiau kaip 6 mėnesius.

¹⁵ Prieiga internete: <https://vtd.lrv.lt/lt/duk/perkelimas-tarnybiniis-kaitumas>

¹⁶ Analizavome ministerijų ir savivaldybių administracijų laisvų valstybės tarnautojų pareigybių informaciją.

Eil. Nr.	Pareigų pavadinimas	Data, nuo kurios skaičiuojamas konkurso paskelbimo terminas	Tikrinimo VATARAS arba konkurso paskelbimo data	Konkurso paskelbimo vėlavimas, dienomis
1	Sakių rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto savivaldybės vidaus audito skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.06	585
2	Plungės rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto savivaldybės vidaus audito skyriaus vedėjas	2019.01.01	2020.11.05	584
3	Rietavo savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus vedėjas	2019.01.01	2020.11.05	584
4	Rietavo savivaldybės administracijos Centralizuotos vidaus audito tarnybos vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.05	584
5	Pagėgių savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.05	584
6	Akmenės rajono savivaldybės administracijos Tarptautinio bendradarbiavimo ir komunikacijos skyriaus vedėjas	2019.01.01	2020.11.05	584
7	Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Bendrųjų reikalų skyriaus vedėjo pavaduotojas	2019.01.01	2020.11.05	584
8	Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vedėjas	2019.01.01	2020.11.05	584
9	Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.05	584
10	Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.05	584
11	Neringos savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito tarnybos vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.05	584
12	Palangos miesto savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vedėjo pavaduotojas	2019.01.01	2020.11.05	584
13	Skuodo rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.05	584
14	Šilutės rajono savivaldybės administracijos Biudžeto ir finansų skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.05	584
15	Šilutės rajono savivaldybės administracijos Kaimo reikalų skyriaus vyresnysis specialistas	2019.01.01	2020.11.05	584
16	Alytaus miesto savivaldybės administracijos Informacinių ir ryšių technologijų skyriaus vedėjas	2019.01.01	2020.11.05	584
17	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Magūnų seniūnijos seniūnas	2019.01.01	2020.11.04	583
18	Širvintų rajono savivaldybės administracijos Kernavės seniūnijos seniūnas	2019.01.01	2020.11.04	583
19	Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Buivydžių seniūnijos seniūnas	2019.01.01	2020.11.04	583
20	Utenos rajono savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos ir civilinės saugos skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.04	583
21	Zarasų rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vyriausiasis specialistas (vidaus auditorius)	2019.01.01	2020.11.04	583
22	Kauno rajono savivaldybės administracijos Kelių ir transporto skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.11.04	583
23	Jonavos rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vyresnysis specialistas	2019.01.01	2020.11.04	583
24	Susisiekimo ministerijos Valstybės turto ir įmonių valdymo skyriaus vyresnysis patarėjas	2019.01.01	2020.10.30	578
25	Susisiekimo ministerijos Teisės ir personalo skyriaus vyresnysis patarėjas	2019.01.01	2020.10.30	578
26	Susisiekimo ministerijos Informacinių sistemų skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.10.30	578
27	Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Lietuvos Respublikos komercijos atašė Lietuvos Respublikos ambasadoje Nyderlandų Karalystėje	2019.01.01	2020.10.30	578
28	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo ir Europos integracijos departamento Europos Sąjungos ir tarptautinių organizacijų skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.10.30	578
29	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Švietimo kokybės ir regioninės politikos departamento Regioninių mokyklų skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.10.30	578
30	Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.10.13	561
31	Aplinkos ministerijos vyresnysis patarėjas	2019.02.01	2020.10.29	546
32	Susisiekimo ministerijos Vandens ir geležinkelių transporto politikos grupės patarėjas	2019.03.01	2020.10.30	519
33	Kelmės rajono savivaldybės administracijos Strateginio planavimo ir investicijų skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.03.15	2020.11.05	511
34	Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Teisės ir civilinės metrikacijos skyriaus vedėjo pavaduotojas	2019.01.02	2020.11.04	492
35	Sveikatos apsaugos ministerijos Antikorupcijos ir atitikties skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.04.02	2020.10.29	486
36	Kultūros ministerijos Kultūros atašė Lietuvos Respublikos generaliniame konsulate Kaliningrade (Rusijos Federacija)	2019.01.07	2020.10.30	482
37	Teisingumo ministerijos Teisminės justicijos ir civilinės teisės grupės vyriausiasis specialistas	2019.04.15	2020.10.29	473
38	Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Nemenčinės miesto seniūnijos seniūno pavaduotojas	2019.02.14	2020.11.04	449
39	Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Riešės seniūnijos seniūno pavaduotojas	2019.02.14	2020.11.04	449
40	Energetikos ministerijos Inovacijų ir tarptautiškumo skatinimo grupės vyresnysis patarėjas	2019.05.22	2020.10.29	436
41	Širvintų rajono savivaldybės administracijos Čiobiškio seniūnijos seniūnas	2019.02.27	2020.11.04	436

42	Užsienio reikalų ministerijos Teisės ir tarptautinių sutarčių departamento Teisės skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.02.25	2020.10.30	433
43	Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Avižienių seniūnijos seniūno pavaduotojas	2019.03.11	2020.11.04	424
44	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Mokymosi visą gyvenimą departamento Profesinio mokymo skyriaus vedėjas	2019.03.08	2020.10.19	411
45	Kultūros ministerijos Kultūros paveldo politikos grupės vadovas	2019.04.03	2020.10.30	396
46	Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Rukainių seniūnijos seniūno pavaduotojas	2019.04.10	2020.11.04	394
47	Krašto apsaugos ministerijos vyriausiasis patarėjas	2019.07.10	2020.10.29	387
48	Kauno rajono savivaldybės administracijos Teisės skyriaus vedėjas	2019.04.24	2020.11.04	380
49	Radviliškio rajono savivaldybės administracijos vyriausiojo savivaldybės gydytojas (vyriausiasis specialistas)	2019.01.01	2020.04.09	374
50	Akmenės rajono savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.05.02	2020.11.05	373
51	Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Inovacijų ir pramonės departamento direktoriaus	2019.04.02	2020.10.05	372
52	Šakių rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėjas	2019.05.11	2020.11.05	364
53	Kretingos rajono savivaldybės administracijos Vietinio ūkio ir turto valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2020.03.27	361
54	Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Pagirių seniūnijos seniūnas	2019.01.10	2020.07.03	360
55	Kauno rajono savivaldybės administracijos Aplinkos skyriaus vedėjo pavaduotojas (statyboms)	2019.05.15	2020.11.04	359
56	Alytaus rajono savivaldybės administracijos Komunikacijos skyriaus vedėjas	2019.06.01	2020.11.05	343
57	Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vyresnysis specialistas	2019.06.21	2020.11.05	323
58	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos vyriausiasis patarėjas	2019.09.18	2020.10.30	318
59	Kauno rajono savivaldybės administracijos Viešųjų pirkimų skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.07.02	2020.11.04	311
60	Žemės ūkio ministerijos Augalininkystės ir agrarinės aplinkosaugos skyriaus vedėjas	2019.09.25	2020.10.29	310
61	Alytaus rajono savivaldybės administracijos Finansų ir investicijų skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.10.04	2020.11.05	308
62	Žemės ūkio ministerijos Žemės tvarkymo ir melioracijos skyriaus vedėjas	2019.03.14	2020.07.10	304
63	Alytaus miesto savivaldybės administracijos Vidaus ūkio skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.07.16	2020.11.05	298
64	Sveikatos apsaugos ministerijos Valstybės turto valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.05.24	2020.09.01	286
65	Krašto apsaugos ministerijos Administracijos departamento Veiklos administravimo skyriaus patarėjas	2019.06.07	2020.09.14	285
66	Neringos savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus vedėjo pavaduotojas	2019.08.01	2020.11.05	282
67	Neringos savivaldybės administracijos vyriausiasis specialistas (tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius)	2019.02.20	2020.05.27	282
68	Alytaus rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.08.01	2020.11.05	282
69	Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Dūkštų seniūnijos seniūnas	2019.04.21	2020.07.15	271
70	Vidaus reikalų ministerijos Administravimo departamento Slaptumo skyriaus vyresnysis specialistas	2019.08.07	2020.10.30	270
71	Vidaus reikalų ministerijos Administravimo departamento Slaptumo skyriaus vyresnysis specialistas	2019.08.07	2020.10.29	269
72	Akmenės rajono savivaldybės administracijos Teisės ir personalo skyriaus vedėjo pavaduotas	2019.08.14	2020.11.05	269
73	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Pabradės seniūnijos seniūnas	2019.08.15	2020.11.04	267
74	Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos ir sveikatos skyriaus vedėjo pavaduotojas	2019.11.01	2020.10.23	267
75	Susisiekimo ministerijos Teisės ir personalo skyriaus vyresnysis patarėjas	2019.08.13	2020.10.30	264
76	Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Nemenčinės seniūnijos seniūno pavaduotas	2019.08.18	2020.11.04	264
77	Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Strateginio planavimo ir veiklos organizavimo departamento vyresnysis patarėjas	2019.08.18	2020.10.30	259
78	Skuodo rajono savivaldybės administracijos Vietinio ūkio ir investicijų skyriaus vyriausiasis specialistas (savivaldybės vyriausiasis architektas)	2019.01.01	2019.12.16	259
79	Švenčionių rajono savivaldybės administracijos Pabradės seniūnijos seniūno pavaduotojas	2019.08.24	2020.11.04	258
80	Vidaus reikalų ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo grupės patarėjas	2019.08.20	2020.10.30	257
81	Vidaus reikalų ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo grupės patarėjas	2019.08.20	2020.10.29	256
82	Finansų ministerijos Investicijų departamento direktorius	2019.08.21	2020.10.30	256
83	Finansų ministerijos Europos Sąjungos ir tarptautinių reikalų departamento direktorius	2019.08.21	2020.10.30	256
84	Užsienio reikalų ministerijos Informacinių technologijų departamento Informacinių sistemų projektų valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.01.01	2019.12.09	252
85	Sveikatos apsaugos ministerijos Strateginio planavimo ir valdymo skyriaus patarėjas	2019.12.01	2020.10.29	243
86	Sveikatos apsaugos ministerijos Valstybės turto valdymo skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.12.01	2020.10.29	243
87	Vidaus reikalų ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo grupės patarėjas	2019.09.03	2020.10.30	243

88	Vidaus reikalų ministerijos Tarptautinio bendradarbiavimo grupės patarėjas	2019.09.03	2020.10.29	242
89	Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos Buhalterijos skyriaus vedėjo pavaduotojas	2019.09.14	2020.11.04	237
90	Susisiekimo ministerijos Kelių ir oro transporto politikos grupės patarėjas	2019.09.10	2020.10.30	236
91	Susisiekimo ministerijos Tinklų ir tarptautinių ryšių departamento vyriausiasis patarėjas	2019.09.12	2020.10.30	234
92	Žemės ūkio ministerijos Mokslo ir inovacijų skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.09.20	2020.10.29	225
93	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Mokymosi visą gyvenimą departamento Pedagogų veiklos skyriaus vedėjas	2019.09.24	2020.10.30	222
94	Telšių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir turto valdymo skyriaus vedėjas	2020.01.01	2020.11.05	219
95	Telšių rajono savivaldybės administracijos Ekonomikos ir turto valdymo skyriaus vedėjo pavaduotojas	2020.01.01	2020.11.05	219
96	Vidaus reikalų ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vidaus auditorius (vyriausiasis specialistas)	2020.01.01	2020.10.30	213
97	Vidaus reikalų ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vidaus auditorius (vyriausiasis specialistas)	2020.01.01	2020.10.29	212
98	Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Centralizuotos vidaus audito tarnybos vyriausiasis specialistas	2020.01.02	2020.10.30	212
99	Kelmės rajono savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vyriausiasis specialistas	2019.10.10	2020.11.05	212
100	Alytaus rajono savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir architektūros skyriaus vyriausiasis specialistas	2020.01.15	2020.11.05	205
101	Vidaus reikalų ministerijos Viešojo administravimo ir vietos savivaldos politikos grupės patarėjas	2020.01.01	2020.10.21	204
102	Vidaus reikalų ministerijos Viešojo administravimo ir vietos savivaldos politikos grupės patarėjo	2020.01.01	2020.10.21	204
103	Krašto apsaugos ministerijos Veiklos procesų vadybos skyriaus patarėjas	2019.09.16	2020.09.30	200

Pažymėtina, kad konkurso paskelbimo data yra vėlesnė nei įstaigų iniciavimas skelbti konkursą, nes iki konkurso paskelbimo VTD tikrina pareigybės aprašymą, o įstaigos koreguoja nustatytus neatitikimus. Pagal Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo 4 punktą, įstaigos per VATIS pateikia VTD pareigybių, į kurias bus skelbiamas konkursas ar atranka, aprašymus. VTD, gavęs pareigybės aprašymą, per 5 darbo dienas patikrina pareigybės aprašymo atitiktį Valstybės tarnybos įstatymo ir Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos reikalavimams ir, esant netikslumų, apie tai informuoja įstaigą. Įstaiga per 7 darbo dienas nuo informacijos apie netikslumus gavimo dienos pašalina pareigybės aprašymo trūkumus ir patikslintą pareigybės, į kurią bus skelbiamas konkursas ar atranka, aprašymą per VATIS pateikia VTD. VTD konkursus ir atrankas savo interneto svetainėje paskelbia per 5 darbo dienas nuo tinkamai parengto pareigybės aprašymo pateikimo VTD dienos. Taigi nuo įstaigos kreipimosi į VTD iki konkurso paskelbimo gali praeiti iki 17 darbo dienų, jeigu pareigybės aprašymą įstaiga koreguoja tik vieną kartą.

Konkursų į laisvas valstybės tarnautojų pareigas paskelbimas vėliau nei nustatyta arba nepaskelbimas sudaro sąlygas esant suinteresuotumui nekomplektuoti tam tikrų pareigybių iki tam tikrų aplinkybių pasikeitimo (pvz., iki rinkimų ir pan.), kas vertintina kaip korupcijos rizikos veiksnys.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: svarstyti galimybę nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovams pareigą panaikinti valstybės tarnautojų pareigbes, kurios yra laisvos ilgiau nei 1 metus.

2.5 Nenustatytas konkurso į laisvas valstybės tarnautojo pareigas skelbimo dažnumas

Kaip ir minėjome VTĮ 12 straipsnio 3 dalyje nustatytas terminas, per kurį turi būti paskelbtas konkursas į laisvas karjeros valstybės tarnautojo pareigas tuo atveju, jeigu į šias pareigas valstybės tarnautojas nebuvo priimtas kitu šiame įstatyme nustatytu būdu. Tačiau nei VTĮ, nei kiti teisės aktai nereglamentuoja, ką įstaiga turėtų daryti, jeigu paskelbtas konkursas ar atranka buvo atšaukta, neįvyko dėl pretendentų nebuvimo ar kitų priežasčių. Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme, kad dažnai įstaigos kreipiasi į VTD dėl konkurso ar atrankos paskelbimo ne vieną kartą, pavyzdžiui, Panevėžio rajono savivaldybės administracijos Architektūros skyriaus vedėjo pareigos laisvos nuo 2019 m. gruodžio 16 d. Konkursas į šias pareigas buvo paskelbtas 2020 m. sausio 31 d., skelbimo Nr. 43614. Šis konkursas neįvyko, nes pretendentai neatitiko bendrųjų ir specialiųjų reikalavimų. Antrą kartą konkursas buvo paskelbtas 2020 m. vasario 26 d., skelbimo Nr. 43882. Šis konkursas taip pat neįvyko, nes pretendentai neatitiko bendrųjų ir specialiųjų reikalavimų. Trečią kartą konkursas buvo paskelbtas 2020 m. balandžio 2 d., skelbimo Nr. 44221. Konkursas neįvyko, nes dokumentus pateikė tik vienas pretendentas, todėl reikėjo atšaukti. Ketvirtą kartą konkursas buvo paskelbtas 2020 m. gegužės 6 d., skelbimo Nr. 44382. Konkursas neįvyko, nes nebuvo pretendentų. Penktą kartą konkursas buvo paskelbtas 2020 m. liepos 30 d., skelbimo Nr. 44909, rezultatas viešai neskelbiamas.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme ir atvejų, kai vieną kartą paskelbtas konkursas neįvyko, antrą kartą konkurso įstaiga neskelbė, pavyzdžiui:

- Energetikos ministerijos Investicijų skyriaus patarėjo pareigos laisvos nuo 2019 m. spalio 17 d. Konkursas į šias pareigas buvo paskelbtas 2019 m. gruodžio 31 d., skelbimo Nr. 43324, tačiau valstybės tarnautojas nebuvo priimtas. Antrą kartą konkursas į tas pačias pareigas iki 2020 m. lapkričio 10 d. nebuvo paskelbtas. Energetikos ministerijos atstovai nurodė, kad konkursas į šias pareigas nebuvo skelbtas antrą kartą dėl vykstančių teisminių ginčų.

- Sveikatos apsaugos ministerijos Teisės skyriaus patarėjo pareigybė įsteigta 2019 m. gruodžio 1 d. Konkursas į šias pareigas buvo paskelbtas 2020 m. sausio 31 d., skelbimo Nr. 43616, tačiau pretendentams neatvykus konkursas neįvyko. Antrą kartą konkursas į tas pačias pareigas iki 2020 m. lapkričio 10 d. nebuvo paskelbtas. Sveikatos apsaugos ministerijos atstovai nurodė, kad šalyje tęsiantis nuo 2020 m. vasario 26 d. paskelbtai ekstremaliajai situacijai buvo priimtas sprendimas skelbti konkursus tik į tas pareigybes, kurios tiesiogiai reikalingos ekstremalios situacijos suvaldymui.

- Sveikatos apsaugos ministerijos Teisės skyriaus vyriausiojo specialisto dvi pareigybės įsteigtos 2019 m. gruodžio 1 d. Konkursai į pareigas buvo paskelbti 2020 m. sausio 21 d. (skelbimo Nr. 43487 ir 43488). Konkursai laikomi neįvykę, nes visi pretendentai surinko mažiau kaip 6 balus. Antrą kartą konkursai į tas pačias pareigas iki 2020 m. lapkričio 10 d. nebuvo paskelbti. Sveikatos apsaugos ministerijos atstovas paaiškino, kad esant tarnybinei būtinybei nuo 2020 m. kovo 18 d. buvo pasitelktas kompetentingas teisininkas iš Valstybinės ligonių kasos prie Sveikatos apsaugos ministerijos, todėl

konkursas į šias pareigybes nebuvo skelbiamas pakartotinai.

- Žemės ūkio ministerijos Europos Sąjungos reikalų skyriaus patarėjo pareigos laisvos nuo 2018 m. liepos 1 d. Konkursas buvo paskelbtas 2019 m. sausio 16 d., skelbimo Nr. 40725, tačiau pretendentams neatitikus specialiujų reikalavimų neįvyko, antrą kartą iki 2020 m. lapkričio 10 d. nebuvo paskelbtas.
- Alytaus rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos laisvos nuo 2018 m. liepos 10 d. Konkursas buvo paskelbtas 2019 m. sausio 10 d., skelbimo Nr. 40543, tačiau jam neįvykus, antrą kartą iki 2020 m. lapkričio 10 d. nebuvo paskelbtas.
- Alytaus rajono savivaldybės administracijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos laisvos nuo 2017 m. rugpjūčio 11 d. Konkursas buvo paskelbtas 2019 m. sausio 10 d., skelbimo Nr. 40539, tačiau neįvyko. Antrą kartą konkursas į šias pareigas iki 2020 m. lapkričio 9 d. nebuvo paskelbtas.
- Konkursas į Kauno miesto savivaldybės administracijos Aleksoto seniūnijos seniūno pareigas buvo paskelbtas 2020 m. kovo 9 d., skelbimo Nr. 43999. Pareigos tapo laisvos vėliau nei buvo paskelbtas konkursas. Konkursas įstaigoje įvyko 2020 m. gegužės 18 d., tačiau pretendentui atsisakius eiti valstybės tarnautojo pareigas, konkursas laikomas neįvykusiu. Antrą kartą konkursas į šias pareigas iki 2020 m. lapkričio 9 d. nebuvo paskelbtas.
- Kauno miesto savivaldybės administracijos Dainavos seniūnijos vyriausiojo specialisto pareigos laisvos nuo 2020 m. sausio 14 d. Konkursas į šias pareigas buvo paskelbtas 2020 m. vasario 4 d., skelbimo Nr. 43636. Įstaigoje konkursas įvyko 2020 m. birželio 16 d., tačiau visi pretendentai per vertinimą surinko mažiau nei 6 balus, todėl konkursas laikomas neįvykusiu. Antrą kartą konkursas į šias pareigas iki 2020 m. lapkričio 10 d. nebuvo paskelbtas.
- Plungės rajono savivaldybės administracijos Vietos ūkio skyriaus vedėjo pavaduotojo pareigos laisvos nuo 2020 m. vasario 1 d. Konkursas į šias pareigas buvo paskelbtas 2020 m. kovo 13 d., skelbimo Nr. 44030, įstaigoje įvyko 2020 m. liepos 7 d., bet nei vienas pretendentas nesurinko reikiamo balų skaičiaus, todėl laikomas neįvykusiu. Antrą kartą konkursas į šias pareigas iki 2020 m. lapkričio 10 d. nebuvo paskelbtas.
- Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Žmonių gerovės ir ugdymo departamento Kultūros skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybė įsteigta 2020 m. sausio 1 d. Konkursas į šias pareigas buvo paskelbtas 2020 m. sausio 20 d., skelbimo Nr. 43484. Pretendentai neatitiko bendrųjų ir specialiujų reikalavimų, todėl konkursas laikomas neįvykusiu. Antrą kartą konkursas į šias pareigas iki 2020 m. lapkričio 10 d. nebuvo paskelbtas.
- Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Strateginės plėtros ir statybos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigos laisvos nuo 2020 m. sausio 6 d. Konkursas į šias pareigas buvo paskelbtas 2020 m. sausio 16 d. (skelbimo Nr. 43416), tačiau neįvyko, nes pretendentai neatvyko į

konkursą. Antrą kartą konkursas į šias pareigas iki 2020 m. lapkričio 10 d. nebuvo paskelbtas.

Taigi paskelbus vieną kartą konkursus į pareigas ir jiems neįvykus, konkursai antrą kartą nebuvo skelbiami. Įstaigai neskelbiant konkurso į laisvas valstybės tarnautojo pareigas visuomenei gali kilti abejonių personalo administravimo veiklos skaidrumu.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: jeigu 2.4 poskyryje pateikto pasiūlymo nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovams pareigą panaikinti valstybės tarnautojų pareigybes, kurios yra laisvos ilgiau nei 1 metus po svarstymo būtų atsisakyta, alternatyviai siūlome nustatyti konkurso į laisvas valstybės tarnautojo pareigas skelbimo dažnumą, pavyzdžiui, praėjus ne daugiau kaip 2 mėnesiams nuo neįvykusio konkurso.

2.6 Pareigybių aprašymuose nustatyti specialieji reikalavimai buvo keičiami prieš skelbiant konkursą

VTĮ 8 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad vadovaujantis įstatymo nuostatomis valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus ir pareigybių sąrašus tvirtina valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovai, teismuose – atitinkamo teismo kancleris, prokuratūros sistemos – generalinis prokuroras, Vyriausybės įgaliotinių ir jų pavaduotojų – Vyriausybė ar jos įgaliotas ministras, savivaldybės administracijos direktoriaus, jo pavaduotojo ir savivaldybės kontrolieriaus – savivaldybės taryba, o valstybės institucijų ir įstaigų vadovų – juos į pareigas priimančio asmens arba juos į pareigas paskyrusios kolegialios institucijos vadovas. Pagal VTĮ 9 straipsnio 4 dalį pareigybės aprašyme negali būti nustatyti tokie specialieji reikalavimai, kurie nebūtini pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms atlikti.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę ministerijų ir savivaldybių administracijų 2020 m. rugsėjo 23 d. raštais Nr. 4-01-7570 ir 4-01-7571 paprašė pateikti sąrašą valstybės tarnautojų pareigybių, kurių aprašymai buvo pakeisti prieš skelbiant konkursą. Susipažinę su įstaigų pateikta bei VATARAS ir VATIS skelbiama informacija, vertinome, kokie pakeitimai buvo atlikti valstybės tarnautojų pareigybių aprašymuose prieš kreipiantis į VTD dėl konkurso paskelbimo. Nustatėme, kad tam tikrais atvejais buvo keičiami specialieji reikalavimai dėl darbo patirties, taip pat išsilavinimo, kalbų mokėjimo lygio ir kt. Pavyzdžiai pateikiami žemiau esančioje lentelėje.

Pareigų pavadinimas	Anksčiau galiojusiam pareigybės aprašyme nustatyti reikalavimai	Prieš kreipiantis dėl konkurso paskelbimo pakeistame pareigybės aprašyme nustatyti reikalavimai	Kreipimosi į VTD data, konkurso paskelbimo data ir numeris	Pastebėjimai
<i>Pagėgių savivaldybės administracijos Stoniškių seniūnijos seniūnas</i>	Turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą, ir ne mažesnę kaip 3 metų bendrojo darbo patirtį ir ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį įstaigos arba padalinio veiklos administravimo srityje	Išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija; studijų kryptis – statybos inžinerija, viešasis	2020-09-28. Paskelbtas 2020-10-30, Nr. 45670.	Nurodytos konkrečios studijų kryptys, tame tarpe pedagogika, kurias baigus

	(2018-12-21 įsakymas Nr. A1-1087)	administravimas arba pedagogika arba išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija. darbo patirties sritis nenustatyta, darbo patirtis srityje – ne mažiau kaip 5 metai (2020-09-22 įsakymu Nr. A1-838)		nereikalauja ma darbo patirties.
<i>Vidaus reikalų ministerijos Strateginės komunikacijos skyriaus vedėjas</i>	Turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą socialinių mokslų studijų srities komunikacijos ir informacijos mokslų krypties išsilavinimą, mokėti anglų arba vokiečių, arba prancūzų, arba rusų kalbą ne žemesniu nei B2 lygiu (2019-05-16 įsakymas Nr. IV-457)	Turėti aukštąjį universitetinį socialinių arba humanitarinių mokslų studijų krypčių grupės išsilavinimą, mokėti anglų arba vokiečių, arba prancūzų, arba rusų kalbą ne žemesniu nei B1 lygiu (2019-09-13 įsakymas Nr. IV-767 ir 2019-09-19 įsakymas Nr. IV-781)	2019-09-16. Paskelbtas 2019-10-10, Nr. 42564	Papildytos studijų kryptys ir sumažintas užsienio kalbos mokėjimo lygis.
<i>Vidaus reikalų ministerijos Regioninės politikos grupės patarėjas</i>	Turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį regioninės politikos formavimo ir (arba) įgyvendinimo srityje (2019-07-12 įsakymas Nr. IV-631)	Turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį regioninės politikos formavimo ir (arba) įgyvendinimo, ir (arba) Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir kitos tarptautinės finansinės paramos programų rengimo srityje (2020-03-20 įsakymas Nr. IV-242)	2020-03-23. Paskelbtas 2020-03-26, Nr. 44184	Papildytos darbo patirties sritys.
<i>Kauno miesto savivaldybės administracijos Juridinių asmenų valdymo skyriaus vedėjas</i>	Turėti socialinių mokslų studijų srities teisės arba ekonomikos ar vadybos krypties aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą (2017-09-25 įsakymas Nr. A-3525)	Turėti vadybos ar verslo studijų krypties aukštąjį universitetinį išsilavinimą (2019.04.12 įsakymas Nr. A-1298)	2019-05-07. Paskelbtas 2019-06-05, Nr. 41592	Pakeistos reikalaujamos studijų kryptys.
<i>Kauno miesto savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyrius Prevencijos poskyrio vyriausiasis specialistas</i>	Turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą, turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį administracinių nusižengimų prevencijos ir administracinių poveikio priemonių taikymo srityje (2017-02-07 įsakymas Nr. A-415)	Turėti teisės studijų krypties aukštąjį universitetinį išsilavinimą, turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį administracinių nusižengimų prevencijos, sanitarijos kontrolės ir administracinių nuobaudų taikymo srityje (2020-05-21 įsakymas A-1604)	2020-06-01. Paskelbtas 2020-06-11, Nr. 44652	Nustatyta konkreti studijų kryptis ir papildyta darbo patirties sritis.
<i>Kauno miesto savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo skyriaus vyriausiasis specialistas</i>	Išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija, studijų kryptys – statybos inžinerija, ekologija, aplinkos inžinerija arba viešasis administravimas (2020-06-29 įsakymas Nr. A-2137)	Išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija, studijų kryptys – statybos inžinerija, elektros inžinerija, transporto inžinerija arba energijos inžinerija (2020-10-23 įsakymas Nr. A-3382)	2020-10-27. Paskelbtas 2020-11-16, Nr. 45753	Pakeista dauguma studijų krypčių.
<i>Sveikatos apsaugos ministerijos Psichikos sveikatos skyriaus vyriausiasis specialistas</i>	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį sveikatos priežiūros srityje (2018-11-09 įsakymas Nr. V-1269)	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį viešojo administravimo ar projektų valdymo ar nevyriausybinų organizacijų valdymo srityse (2019-05-09 įsakymas Nr. V-550)	2019-05-15. Paskelbtas 2019-06-05, Nr. 41617	Nustatytas papildomas specialusis reikalavimas .
<i>Vilniaus miesto</i>	Turėti aukštąjį universitetinį	Turėti aukštąjį universitetinį teisės	2020-03-04.	Pakeista

<i>savivaldybės administracijos Energetikos skyriaus Atliekų tvarkymo poskyrio vedėjas</i>	arba jam prilygintą technologijos mokslų studijų srities inžinerijos krypties išsilavinimą (magistro kvalifikacinis laipsnis), turėti vadovavimo darbo patirties, turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį, iš jų ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį viešųjų pirkimų srityje (2019-05-31 įsakymas Nr. 40-170/19)	studijų krypties išsilavinimą, turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį, iš jų ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį Europos Sąjungos fondų lėšomis (ar iš dalies) finansuojamų projektų įgyvendinimo ir atliekų tvarkymo sektoriuje (2020-02-17 įsakymas Nr. 40-65/20 ir 2020-03-06 įsakymas Nr. 40-105/20)	Paskelbtas 2020-03-19, Nr. 44059	studijų kryptis ir darbo patirties sritys.
<i>Alytaus rajono savivaldybės administracijos Butrimonių seniūnijos seniūnas</i>	Turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį ir ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį viešojo administravimo srityje (2018-12-31 įsakymas Nr. D1-1087)	Turėti ne mažesnę kaip 2 metų darbo patirtį (2019-11-29 įsakymas Nr. D1-867)	2019-12-17. Paskelbtas 2019-12-30, Nr. 43292	Pakeistas reikalavimas darbo patirčiai.
<i>Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Prevencijos skyriaus patarėjas</i>	Išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija, studijų kryptis – teisė, arba išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija, darbo patirties sritis – korupcijos prevencijos srityje ne mažiau kaip 2 metai (2020-06-30 įsakymas Nr. A1-608)	Išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (bakalauro ir magistro kvalifikaciniai laipsniai arba baigus vientisąsias studijas įgytas magistro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija, studijų kryptis – teisė (2020-08-10 įsakymas Nr. A1-713)	2020-07-15. Paskelbtas 2020-08-25, Nr. 45069	Panaikintas alternatyvus išsilavinimas su darbo patirtimi. Teisės aktai asmenims, atstovaujantiems įstaigą teismuose, nenustato reikalavimo išimtinai turėti teisinį universitetinį išsilavinimą.
<i>Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Socialinių paslaugų skyriaus patarėjas</i>	Aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija, studijų kryptis – socialinis darbas (<i>Pastaba:</i> kai nereikalaujama darbo patirties) (2020-06-19 įsakymas Nr. A1-581)	Aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija socialinio darbo arba viešojo administravimo studijų kryptis (<i>Pastaba:</i> kai nereikalaujama darbo patirties) (2020-10-08 įsakymas Nr. A1-951)	2020-10-09. Paskelbtas 2020-10-20, Nr. 45582	Nustatyta papildoma viešojo administravimo studijų kryptis.
<i>Marijampolės savivaldybės administracijos Komunikacijos skyriaus vyriausiasis specialistas</i>	Turėti aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą išsilavinimą - humanitarinių mokslų studijų srities filologijos bakalauro kvalifikacinį laipsnį arba socialinių mokslų studijų srities komunikacijos ir informacijos bakalauro kvalifikacinį laipsnį, arba viešojo administravimo bakalauro kvalifikacinį, arba vadybos ir verslo administravimo bakalauro kvalifikacinį laipsnį, turėti ne mažesnę kaip 5 metų darbo patirtį viešojo administravimo srityje, mokėti anglų kalbą ne žemesniu kaip C1 lygiu (2018-03-20 įsakymas Nr. DV-404)	Turėti aukštąjį universitetinį humanitarinių mokslų studijų grupės krypties magistro kvalifikacinį laipsnį, turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį visuomenės informavimo, komunikacijos, viešųjų ryšių ar žiniasklaidos srityje, mokėti anglų kalbą ne žemesniu nei B2 lygiu (2020-03-10 įsakymas Nr. DV-364)	2020-03-12. Paskelbtas 2020-03-18, Nr. 44079	Nustatytas magistro kvalifikacinis laipsnis, sumažinta darbo patirtis ir anglų kalbos mokėjimo lygis.
<i>Palangos miesto savivaldybės</i>	Turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą,	Turėti ekonomikos arba socialinio darbo krypties aukštąjį	2020-04-22. Paskelbtas	Nustatytos aukštojo

<i>administracijos Socialinės rūpybos skyriaus vedėjas</i>	turėti 3 metų darbo patirtį, taip pat turėti 1 metų darbo patirtį socialinės apsaugos administravimo srityje (2018-12-31 įsakymas Nr. A1-1646)	universitetinį išsilavinimą, turėti 3 metų darbo patirtį ir 1 metų darbo patirtį projektų valdymo srityje (2020-04-22 įsakymas Nr. A1-527)	2020-05-05, Nr. 44392	išsilavinimo studijų kryptys ir pakeista darbo patirties sritis.
<i>Varėnos rajono savivaldybės administracijos Personalo skyriaus vyriausiasis specialistas</i>	Turėti 1 metų darbo patirtį viešojo administravimo srityje (2018-12-21 įsakymas Nr. DV-1310)	Turėti 1 metų darbo patirtį personalo valdymo srityje (2019-09-18 įsakymas Nr. DV-776)	2019-10-08. Paskelbtas 2019-11-04, Nr. 42841	Pakeista darbo patirties sritis.
<i>Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Komunikacijos skyriaus vedėjas</i>	Turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą humanitarinių mokslų studijų srities filologijos krypties arba socialinių mokslų srities komunikacijos ir informacijos krypties išsilavinimą, turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį komunikacijos, viešųjų arba tarptautinių ryšių srityje (2018-12-12 įsakymas Nr. A-843(4.1E), A-88)	Turėti aukštąjį universitetinį komunikacijos krypties išsilavinimą, turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį komunikacijos ar viešųjų ryšių srityje (2019-07-09 įsakymas Nr. A-473)	2019-07-15. Paskelbtas 2019-08-13, Nr. 42136	Nustatyta mažiau aukštojo mokslo kryptių ir reikalaujamo darbo patirties sričių.
<i>Prienų rajono savivaldybės administracijos Finansų skyriaus vedėjas</i>	Turėti aukštąjį universitetinį arba aukštąjį koleginių išsilavinimą (2018-12-28 įsakymas Nr. A2-324)	Turėti aukštąjį universitetinį ekonomikos ar finansų krypties išsilavinimą, turėti ne mažesnę negu 1 metų patirtį ekonomikos ar finansų srityje (2019-09-06 įsakymas Nr. A2-181)	2019-09-06. Paskelbtas 2019-10-17, Nr. 42625	Nustatytos studijų kryptys, darbo patirties sritys.
<i>Prienų rajono savivaldybės administracijos Bendrojo skyriaus vyriausiasis specialistas</i>	Turėti socialinių mokslų, teisės ar verslo ir viešosios vadybos studijų kryptių grupių aukštąjį universitetinį išsilavinimą (2020-01-29 įsakymas Nr. A3-82)	Turėti teisės studijų krypties grupės aukštąjį universitetinį išsilavinimą (2020-02-18 įsakymas Nr. A3-157)	2020-02-12, 2020-02-18. Paskelbtas 2020-02-25, Nr. 43868	Nustatyta konkreti studijų kryptis
<i>Raseinių rajono savivaldybės administracijos tarpinstitucinio bendradarbiavimo koordinatorius (vyriausiasis specialistas)</i>	Turėti magistro kvalifikacinį laipsnį ir būti baigusiam magistro studijas vienoje iš socialinių mokslų studijų sričių: sociologijos, socialinio darbo, socialinės politikos, teisės, vadybos, žmonių išteklių vadybos, viešojo administravimo studijų kryptyse ar švietimo ir ugdymo studijų kryptių grupėje arba biomedicinos mokslų studijų srities visuomenės sveikatos kryptyje arba turėti lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją (2020-02-07 įsakymas Nr. A2-275)	Turėti magistro kvalifikacinį laipsnį studijų kryptyse: sociologijos, socialinio darbo, verslo vadybos, vadybos, žmonių išteklių vadybos, viešojo administravimo arba turėti lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, taip turėti 1 metų darbo patirtį (2020-03-16 įsakymas Nr. A2-302)	2020-03-10. Paskelbta 2020-03-25, Nr. 44137.	Atsisakyta socialinės politikos, teisės bei švietimo ir ugdymo studijų kryptių.
<i>Utenos rajono savivaldybės administracijos Vyzuonų seniūnijos seniūnas</i>	Mokėti vieną užsienio kalbą B2 lygiu (2015-02-25 įsakymas Nr. AĮ-191)	<i>Pastaba: nenustatytas reikalavimas mokėti užsienio kalbą</i> (2019-08-08 įsakymas Nr. AĮ-763)	2019-08-23. Paskelbtas 2019-09-27, Nr. 42486	Panaikintas reikalavimas mokėti užsienio kalbą.

<i>Tauragės rajono savivaldybės administracijos vyriausiasis specialistas (civilinė mobilizacija ir korupcijos prevencija)</i>	Mokėti anglų kalbą B2 lygiu (2020-07-29 įsakymas Nr. 5-601, 2020-08-12 d. įsakymas Nr. 5-640)	Mokėti anglų kalbą A2 lygiu (2020-08-20 įsakymas Nr. 5-651)	2020-08-10 ir papildomai 2020-08-21. Paskelbtas 2020-08-25, Nr. 45085	Nustatytas žemesnis anglų kalbos mokėjimo lygis pagal VTD pateiktą pastebėjimą.
<i>Energetikos ministerijos Lietuvos Respublikos energetikos atašė Ukrainoje</i>	Turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo energetikos srityje patirtį (2019-07-19 įsakymas Nr. 1-208)	Turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo tarptautinio bendradarbiavimo arba energetikos srityje patirtį (2019-08-30 įsakymas Nr. 1-241)	2019-08-30. Paskelbtas 2019-09-24, Nr. 42451	Papildomai nustatyta darbo patirties sritis.
<i>Energetikos ministerijos Inovacijų ir tarptautiškumo skatinimo grupės vyriausiasis specialistas</i>	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį energetikos arba tarptautinio bendradarbiavimo (tarptautinių ryšių) srityje (2019-04-12 įsakymas Nr. Nr. 1-119)	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį inovacijų skatinimo arba tarptautinio bendradarbiavimo, arba energetikos srityje (2019-08-23 įsakymas Nr. 1-238)	2019-08-23. Paskelbtas 2019-09-25, Nr. 42456	Papildomai nustatyta inovacijų skatinimo sritis
<i>Energetikos ministerijos Energetinio saugumo grupės vyriausioji specialistė</i>	Turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą (2019-08-02 įsakymas Nr. 1-229)	Turėti aukštąjį universitetinį teisės, ekonomikos krypties arba inžinerijos mokslų kryptių grupės išsilavinimą (2020 m. sausio 17 d. Nr. 1-9)	2020-01-21. Paskelbtas 2020-01-30, Nr. 43564	Nustatytos studijų kryptys.
<i>Energetikos ministerijos Investicijų skyriaus vyriausioji specialistė</i>	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį (2019-07-08 įsakymas Nr. 1-195)	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį ir patirties ES finansinės paramos administravimo srityje (2020-06-12 įsakymas Nr. 1-153)	2020-06-17. Paskelbtas 2020-07-02, Nr. 44794	Nustatyti darbo patirties reikalavimai.
<i>Susisiekimo ministerijos Komunikacijos skyriaus vedėjas</i>	Mokėti vieną užsienio kalbą (anglų, prancūzų arba vokiečių) B1 lygiu (2018-12-31 įsakymas Nr. 3P-358 ir 2020-07-14 įsakymas Nr. 3P-117)	<i>Pastaba: reikalavimas mokėti užsienio kalbą nenustatytas</i> (2020-09-02 įsakymas Nr. 3P-149)	2020-09-17. Paskelbtas 2020-09-30, Nr. 45394	Panaikintas reikalavimo mokėti užsienio kalbą, nors VTD rekomendavo svarstyti dėl įtraukimo.
<i>Žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės skyriaus vedėjas</i>	Mokėti anglų kalbą įgudusio vartotojo lygmens C1 lygiu (2019-02-21 įsakymas Nr. 40P-6)	Mokėti anglų kalbą įgudusio vartotojo lygmens B2 lygiu (2020-04-14 įsakymas Nr. 40P-19)	2020-04-30. Paskelbtas 2020-05-08, Nr. 44424	Nustatytas žemesnis anglų kalbos mokėjimo lygis
<i>Žemės ūkio ministerijos 3-ojo Europos Sąjungos paramos skyriaus vyriausiasis specialistas</i>	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį žemės ūkio ir kaimo plėtros arba ES struktūrinių fondų administravimo srityse (2018-08-21 įsakymas Nr. 40P-21)	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį žemės ūkio ir kaimo plėtros, tarptautinių reikalų koordinavimo arba komunikacijos srityje (2020-03-18 įsakymas Nr. 40P-15)	2020-03-24. Paskelbtas 2020-03-27, Nr. 44196.	Pakeistos darbo patirties sritys.
<i>Žemės ūkio ministerijos Žuvininkystės skyriaus</i>	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį ES paramos žuvininkystei administravimo srityje (2019-04-18 įsakymas Nr.	Turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį ES paramos administravimo srityje (2020 m. vasario 17 d. įsakymas Nr. 40P-	2020-02-19. Paskelbtas 2020-02-28, Nr. 43847.	Atsisakyta reikalavimo konkrečioje ES paramos

<i>vyriausiasis specialistas</i>	40P-12)	11)		administravimo srityje.
<i>Aplinkos ministerijos Gamtos apsaugos ir miškų politikos grupės vyriausiasis specialistas</i>	Turėti aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą biomedicinos mokslų studijų srities miškininkystės krypties arba socialinių mokslų studijų srities teisės krypties išsilavinimą (magistro kvalifikacinis laipsnis) (2018-12-03 ministro įsakymas Nr. D1-1025)	Turėti aukštąjį universitetinį miškininkystės krypties, teisės krypties ar ekonomikos krypties išsilavinimą (magistro kvalifikacinis laipsnis) (2019-09-30 įsakymas Nr. D1-574)	2019-09-30. Paskelbtas 2019-11-04 Nr. 42854	Papildomai nustatyta ekonomikos studijų kryptis.
<i>Finansų ministerijos ES ir tarptautinių reikalų departamento ES biudžeto skyriaus vyriausiasis specialistas</i>	Turėti ne mažiau kaip 1 metus darbo patirties ES finansų srityje (2018 m. gruodžio 31 d. įsakymu Nr. 1K-487)	Turėti ne mažiau kaip 1 metus darbo patirties ES reikalų srityje (2019 m. birželio 20 d. įsakymu Nr. 1K-196)	2019-07-01. Paskelbtas 2019-08-14, Nr. 42147	ES finansų sritis pakeista į ES reikalų sritį.
<i>Kultūros ministerijos Visuomenės informavimo ir autorių teisių politikos grupės patarėjas</i>	Mokėti anglų kalbą pažengusio vartotojo B2 lygiu (2019-03-01 įsakymas Nr. IV-137)	Mokėti anglų kalbą pažengusio vartotojo C1 lygiu (2019-11-12 įsakymas Nr. IV-735)	2019-11-14. Paskelbtas 2019-11-29, Nr. 43063	Padidintas anglų kalbos mokėjimo lygis.
<i>Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius</i>	Turėti 5 metų vadovaujamojo darbo patirtį ir 5 metų darbo patirtį informacinių technologijų taikymo, informacinių išteklių valdymo arba elektroninės informacijos saugos srityje (2015-03-04 įsakymas Nr. 1V-159)	Turėti 5 metų vadovaujamojo darbo patirtį ir 3 metų darbo patirtį informacinių technologijų taikymo, informacinių išteklių valdymo arba elektroninės informacijos saugos srityje (2020-04-20 įsakymas Nr. 1V-376)	2020-04-21. 2020-04-29, Nr. 44355	Sumažinta darbo patirtis srityje.
<i>Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos direktorius</i>	Turėti 5 metų vadovaujamojo darbo patirtį ir 3 metų darbo patirtį informacinių technologijų taikymo, informacinių išteklių valdymo arba elektroninės informacijos saugos srityje (2020-04-20 įsakymas Nr. 1V-376)	Turėti 4 metų vadovaujamojo darbo patirtį (2020-06-22 įsakymu Nr. 1V-611)	2020-07-02. 2020-07-23, Nr. 44882. 2020-10-20. 2020-10-26, Nr. 45628	Atsisakyta darbo patirties konkrečioje srityje.

Taigi įstaigos, prieš kreipiantis į VTD dėl konkurso paskelbimo, keitė pareigybės aprašymuose nustatytus specialiuosius reikalavimus dėl išsilavinimo, užsienio kalbos mokėjimo lygio, darbo patirties tokiu būdu galimai apribojant kitiems asmenims galimybes pretenduoti į pareigas valstybės tarnyboje.

Pažymėtina, kad atliekant korupcijos rizikos analizę nevertinome papildomų reikalavimų valstybės tarnautojo pareigoms nustatymo pagrįstumo, tačiau specialiųjų reikalavimų keitimai, jei valstybės tarnautojo pareigybei nustatytos funkcijos nesikeičia, kelia abejonių pačių reikalavimų nustatymo būtinumu.

Taip pat nustatėme ir atvejų, kai steigiant naują pareigybę arba keičiant pareigybės aprašymą buvo nustatyti kitokie specialieji reikalavimai:

- *Dėl darbo patirties nurodytoje srityje*

Pareigybės pavadinimas ir pareigybės aprašymo teisinis pagrindas	Reikalavimas darbo patirčiai	Kreipimosi į VTD data. Konkurso paskelbimo data ir numeris	Pastebėjimai
<i>Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinių paslaugų skyriaus vyriausiasis specialistas (2019-04-11 įsakymas A-1277)</i>	Turėti 1 metų darbo patirtį socialinių paslaugų administravimo ar viešųjų pirkimų srityje	2020-06-12. Paskelbtas 2020-06-23, Nr. 44719	Pareigybės specialioji veiklos sritis – socialinių paslaugų administravimas, tačiau tinkama ir darbo patirtis viešųjų pirkimų srityje.
<i>Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Antakalnio seniūnijos seniūnas (2019-10-23 įsakymas Nr. 40-440/19)</i>	Turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį, iš jų ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį įgyvendinant viešosios infrastruktūros ir (ar) gyvenamosios aplinkos gerinimo projektus, ir (ar) atstovaujant vietos bendruomenės (-ių) interesams	2019-11-04. Paskelbtas 2019-11-28, Nr. 43060	Anksčiau galiojusiame pareigybės aprašyme tokio reikalavimo nebuvo. Seniūnui nebuvo nustatyta funkcijų, susijusių su viešosios infrastruktūros ar gyvenamosios aplinkos gerinimo projektų įgyvendinimu.
<i>Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus vyriausiasis specialistas (2020-01-29 įsakymas Nr. AP-16)</i>	Turėti 1 metų darbo patirtį mechanikos inžinerijos srityje	2020-02-03. Paskelbtas 2020-02-12, Nr. 43733.	Anksčiau galiojusiame pareigybės aprašyme toks reikalavimas nebuvo nustatytas

• **Dėl reikalavimų išsilavinimui (studijų kryptims)**

Pareigybės pavadinimas ir pareigybės aprašymo teisinis pagrindas	Reikalavimas išsilavinimui	Kreipimosi į VTD data. Konkurso paskelbimo data ir numeris	Pastebėjimai
<i>Visagino savivaldybės administracijos Teisės, personalo ir civilinės metrikacijos skyriaus vyriausiasis specialistas (2017-10-02 įsakymas Nr. IV-E-920)</i>	Turėti aukštąjį universitetinį arba jam prilygintą išsilavinimą (išsilavinimo sritis – socialiniai mokslai, išsilavinimo kryptis – vadyba ir verslo administravimas)	2019-02-15. Paskelbtas 2019-04-12, Nr. 41158	Nustatyta konkreti studijų kryptis.
<i>Raseinių rajono savivaldybės administracijos Ariogalos miesto seniūnijos seniūno pavaduotas (2020-03-16 įsakymas Nr. A2-304)</i>	Turėti aukštąjį universitetinį (bakaluro kvalifikacinis laipsnis) arba aukštąjį koleginių viešojo administravimo studijų krypties išsilavinimą	2020-03-27. Paskelbtas 2020-04-02, Nr. 44235	Po VTD pateiktų pastebėjimų reikalavimas buvo pakeistas į „turėti aukštąjį universitetinį arba aukštąjį koleginių išsilavinimą“.
<i>Pagėgių savivaldybės administracijos Dokumentų valdymo ir teisės skyriaus vyriausiasis specialistas (2020-10-14 įsakymas Nr. A1-929)</i>	Išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakaluro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija; studijų kryptis – filologija pagal kalbą (diplome nurodant konkrečią kalbą) arba pedagogika arba išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakaluro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija, darbo patirtis viešųjų ryšių srityje ne mažiau kaip 1 metai	2020-09-28. Paskelbtas 2020-10-30, Nr. 45670	Pareigybės veiklos sritis – viešieji ryšiai. Pareigybės aprašyme nėra funkcijų, susijusių su pedagogine veikla, kuriai būtų reikalingas pedagogo išsilavinimas.
<i>Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Sporto grupės vyriausiojo specialisto</i>	Turėti aukštąjį universitetinį socialinių mokslų studijų krypties grupės politikos mokslų arba sociologijos studijų	2020-06-03. Paskelbtas	Sporto grupės vyriausiojo specialisto pareigybė reikalinga užtikrinti Sporto

(2020-06-09 įsakymas Nr. P1-155)	krypčių išsilavinimą (magistro kvalifikacinį laipsnį) arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją	2020-06-16, Nr. 44688	grupei priskirtų funkcijų atlikimą formuojant valstybės politiką sporto srityje, todėl nėra aišku, kodėl būtinas politikos mokslų arba sociologijos studijų krypties išsilavinimą (magistro kvalifikacinį laipsnį).
<i>Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos politikos skyriaus vyriausiasis specialistas (2019-12-20 įsakymas Nr. V-1491)</i>	Turėti aukštąjį universitetinį farmacijos studijų krypties išsilavinimą (magistro kvalifikacinis laipsnis), turėti ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį farmacijos srityje	2020-01-07. Paskelbtas 2020-02-18, Nr. 43776	Pagal Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodiką magistro kvalifikacinio laipsnio nereikalaujama turėti.

• ***Dėl užsienio kalbos mokėjimo lygio***

Pareigybės pavadinimas ir pareigybės aprašymo teisinis pagrindas	Reikalavimas užsienio kalbos mokėjimui	Kreipimosi į VTD data. Konkurso paskelbimo data ir numeris	Pastebėjimai
<i>Užsienio reikalų ministerijos Finansų departamento Buhalterinės apskaitos skyriaus vyriausiasis specialistas (2019-10-17 įsakymas Nr. V-296)</i>	Mokėti anglų ir/ar rusų kalbą pažengusio vartotojo lygmens B1 lygiu	2019-10-18. 2019-11-12, Nr. 42928	Nustatytas reikalavimo yra abstraktus, nes palikta alternatyva mokėti tik vieną iš nurodytų užsienio kalbų arba mokėti abi užsienio kalbas. Be to, rusų kalba nėra oficiali Europos Sąjungos kalba.
<i>Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos Strateginių programų skyriaus vyriausiasis specialistas (2020-10-08 įsakymas Nr. P1-395)</i>	Mokėti anglų kalbą B1 lygiu	2020-10-16. 2020-10-05, Nr. 45706	VTD nurodė, kad pareigybei nustatytos funkcijos nepagrindžia, jog būtų reikalingas anglų kalbos mokėjimas B1 lygiu, todėl reikalavimas laikytinas pertekliniu. Ministerijos atstovai nurodė, kad patikslino funkcijas, todėl į VTD pastabą nebuvo atsižvelgta ir reikalavimas nepakeistas.

Pagal pateiktus pavydžius nustatyta, kad ne visais atvejais įstaigos atsižvelgė į VTD pateiktus pastebėjimus dėl pareigybės aprašyme nustatytų reikalavimų. Taip pat nustatėme ir lentelėje nepaminėtą atvejį, kai į VTD teiktas pastabas dėl pareigybės aprašymo nebuvo atsižvelgta. Mažeikių rajono savivaldybės administracijos Laižuvos seniūnijos seniūno pareigybės aprašyme, patvirtintame 2019 m. liepos 23 d. įsakymu Nr. 1500, nustatytas reikalavimas turėti ne mažesnę kaip 3 metų darbo patirtį, turėti vadovavimo ir administravimo įgūdžių. Anksčiau galiojusiame pareigybės aprašyme, patvirtintame 2018 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A1-13024, tokio reikalavimo nebuvo. Įstaiga kreipėsi į VTD dėl konkurso paskelbimo 2019 m. liepos 24 d. VTD pateikė pastebėjimą, kad seniūnui vadovavimo įgūdžių nereikia turėti, tačiau įstaiga į pastebėjimą neatsižvelgė ir pareigybės aprašymo nekoregavo. Konkursas buvo paskelbtas 2019 m. rugsėjo 7 d., skelbimo Nr. 42240.

VRM atstovų teigimu¹⁷ tiek teisinės, tiek organizacinės priemonės dėl pareigybių aprašymų rengimo ir vertinimo yra pakankamos, todėl netikslinga nustatyti papildomas kontrolės priemones. Manome, kad visgi pateikti pavyzdžiai rodo, kad valstybės tarnautojų pareigybių aprašymų keitimo kontrolės mechanizmas nėra pakankamas ir egzistuoja korupcijos rizika dėl galimybės keičiant pareigybės aprašymuose nustatytus reikalavimus pritaikyti konkretiems pretendentams.

Pareigybės aprašyme nustatytų specialiųjų reikalavimų valstybės tarnautojo pareigas einančiam asmeniui keitimas laikytinas korupcijos rizikos veiksniu tada, kai kelia abejonių tokių pakeitimų reikalingumu ir pagrįstumu. Visuomenei gali kilti įtarimų, kad konkurso į valstybės tarnautojo pareigas specialieji reikalavimai buvo pritaikomi konkrečiam asmeniui, taip siekiant sumažinti galimų pretendentų ir kartu konkurentų skaičių.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: nustatyti papildomas kontrolės priemones VTD tikrinant prieš konkurso paskelbimą pakeistą valstybės tarnautojo pareigybės aprašymą arba nustatyti kitą alternatyvų pasiūlymo įgyvendinimo būdą.

2.7 Pareigybių aprašymai buvo pakeisti po konkurso paskelbimo

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejų, kai paskelbus konkursą į valstybės tarnautojo pareigas iki konkurso įstaigoje buvo pakeisti pareigybių aprašymai, pavyzdžiui:

- Sveikatos apsaugos ministerijos Vidaus audito skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymas buvo patvirtintas 2020 m. sausio 31 d. Pareigybė tapo laisva nuo 2020 m. kovo 3 d., kai buvo atleistas pareigas ėjęs asmuo. Konkursas į šias pareigas buvo paskelbtas 2020 m. birželio 30 d., skelbimo Nr. 44754. Pareigybės aprašyme, kuris galiojo iki 2020 m. liepos 12 d., buvo nustatytas reikalavimas turėti aukštąjį universitetinį ekonomikos, teisės, viešojo administravimo ar vadybos studijų krypties išsilavinimą ir ne mažesnę kaip 1 metų vidaus audito ar audito patirtį. Sveikatos apsaugos ministro 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. V-1556, kuris įsigaliojo nuo 2020 m. liepos 13 d., buvo pakeistas pareigybės aprašymas. Konkursas įstaigoje įvyko 2020 m. rugsėjo 17 d. Taigi vykstant konkursui paskelbtas pareigybės aprašymas nebegaliojo, nes dieną prieš konkurso paskelbimą buvo patvirtintas naujas pareigybės aprašymas, kuriame pasikeitė specialieji reikalavimai išsilavinimui ir darbo patirčiai. Konkurso paskelbimo metu galiojusiame pareigybės aprašyme buvo nustatytas reikalavimas turėti ne mažesnę kaip 1 metų vidaus audito ar audito patirtį, taip pat išmanyti audituojamą sritį, o naujai patvirtintame pareigybės aprašyme buvo nustatytas reikalavimas turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją ekonomikos, teisės, viešojo administravimo arba vadybos studijų kryptyse arba aukštąjį universitetinį išsilavinimą (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertę

¹⁷ Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2021 m. sausio 13 d. raštu Nr. 1D-209 pateikti pastebėjimai dėl korupcijos rizikos analizės išvados projekto (atsakymas į Specialiųjų tyrimų tarnybos 2020 m. gruodžio 8 d. raštą Nr. 4-01-10047).

aukštojo mokslo kvalifikaciją ir darbo patirties vidaus audito srityje ne mažiau kaip 1 metus. Taigi konkurso paskelbimo metu galiojęs pareigybės aprašymas nustatė vienokius specialiuosius reikalavimus, o vykstant konkursui įstaigoje galiojantis pareigybės aprašymas nustatė kitokius specialiuosius reikalavimus. Pretendentas, norėdamas dalyvauti konkurse į vidaus auditoriaus pareigas, privalėjo turėti nustatytos patirties ir išmanyti audituojamą sritį, nors ministro naujai patvirtintas pareigybės aprašymas tokių reikalavimų nebuvo nustatė.

- Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir paveldosaugos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašyme, patvirtintame 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. AK-32 (4.1E), buvo nustatytas reikalavimas mokėti anglų, vokiečių ar prancūzų kalbą įgudusio vartotojo lygmens C1 lygiu. Įstaiga kreipėsi į VTD dėl konkurso paskelbimo 2020 m. vasario 3 d. Konkursas paskelbtas 2020 m. vasario 7 d., skelbimo Nr. 43696. Pareigybės aprašymas buvo pakeistas 2020 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. AK-278 (4.1E). Lyginant anksčiau galiojusį pareigybės aprašymą su pakeistu nustatyta:

- Anksčiau galiojusiame pareigybės aprašyme pareigybės paskirtis buvo nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių apsauga ir tvarkymas, turizmo planavimas ir Šiaulių rajono savivaldybės turizmo išteklių naudojimas, įgyvendinti Savivaldybės turizmo plėtros planus, bei bendradarbiavimo su užsienio šalių savivaldybėmis koordinavimas, o naujai patvirtintame pareigybės aprašyme nurodyta veiklos sritis yra administracinių paslaugų teikimas, o pareigybės specializacija turizmo vystymas ir bendradarbiavimas su užsienio partneriais. Taigi anksčiau galiojusios pareigybės paskirtyje nurodytos veiklos, susijusios su nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių apsauga ir tvarkymu, buvo atsisakyta. Taip pat buvo panaikinta ir minėtas pareigas einančio valstybės tarnautojo funkcija organizuoti nekilnojamojo kultūros vertybių tvarkymą ir apsaugą.

- Anksčiau galiojusiame pareigybės aprašyme buvo nustatytas specialusis reikalavimas mokėti anglų, vokiečių ar prancūzų kalbą įgudusio vartotojo lygmens C1 lygiu. Naujai patvirtintame pareigybės aprašyme reikalavimai užsienio kalbos mokėjimui buvo pakeisti nustatant anglų kalbos mokėjimo lygį C2 ir rusų kalbos mokėjimo lygį B2.

Šiaulių rajono savivaldybės Architektūros ir paveldosaugos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymų, galiojusių iki 2020 m. birželio 30 d. ir nuo 2020 m. liepos 1 d., palyginimas pateikiamas lentelėje.

Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. sausio 21 d. įsakymu Nr. AK-32 (4.1E), galiojės iki 2020 m. birželio 30 d.	Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2020 m. birželio 29 d. įsakymas Nr. AK-278 (4.1E), galiojės nuo 2020 m. liepos 1 d.
<p style="text-align: center;">I SKYRIUS PAREIGYBĖS CHARAKTERISTIKA</p> <p>1. Architektūros ir paveldosaugos skyriaus vyriausiasis specialistas (toliau – vyriausiasis specialistas) yra karjeros valstybės tarnautojas.</p> <p style="text-align: center;">II SKYRIUS PASKIRTIS</p> <p>2. Vyriausiojo specialisto pareigybės paskirtis – nekilnojamojo kultūros paveldo vertybių apsauga ir tvarkymas, turizmo planavimas ir Šiaulių rajono savivaldybės turizmo išteklių naudojimas, įgyvendinti Savivaldybės turizmo plėtros planus, bei bendradarbiavimo su užsienio šalių</p>	<p style="text-align: center;">I SKYRIUS PAREIGYBĖS CHARAKTERISTIKA</p> <p>1. Pareigybės lygmuo – vyriausiasis specialistas (IX lygmuo). 2. Šias pareigas einantis valstybės tarnautojas tiesiogiai pavaldus skyriaus vedėjui.</p> <p style="text-align: center;">II SKYRIUS VEIKLOS SRITIS</p> <p>3. Administracinių paslaugų teikimas.</p> <p style="text-align: center;">III SKYRIUS PAREIGYBĖS SPECIALIZACIJA</p>

<p>savivaldybėmis koordinavimas.</p> <p style="text-align: center;">III SKYRIUS VEIKLOS SRITIS</p> <p>3. Specialioji veiklos sritis – kultūros paveldo apsaugos, turizmo plėtros ir bendradarbiavimo su užsienio partneriais koordinavimas.</p> <p style="text-align: center;">VI SKYRIUS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI ŠIAS PAREIGAS EINANČIAM VALSTYBĖS TARNAUTOJUI</p> <p>4. Valstybės tarnautojas, einantis šias pareigas, turi atitikti šiuos specialiuosius reikalavimus:</p> <p>4.1. turėti aukštąjį universitetinį išsilavinimą;</p> <p>4.2. būti gerai susipažinusi su Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais savivaldą, kultūros paveldo apsaugą bei turizmo plėtrą, išmanyti dokumentų rengimo taisykles;</p> <p>4.3. būti susipažinusi su kultūros paveldo apsaugą reglamentuojančiais Europos Tarybos, UNESCO ir ICOMOS dokumentais;</p> <p>4.4. žinoti Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisykles, Dokumentų rengimo taisykles, Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijas;</p> <p>4.5. mokėti dirbti tekstų tvarkymo, skaičiuoklės, elektroninio pašto bei interneto naršyklės kompiuterinėmis programomis;</p> <p>4.6. gebėti savarankiškai planuoti ir organizuoti savo veiklą, sklandžiai dėstyti mintis žodžiu ir raštu;</p> <p>4.7. <u>mokėti anglų, vokiečių ar prancūzų kalbą įgudusio vartotojo lygmens C1 lygiu.</u></p> <p style="text-align: center;">V SKYRIUS ŠIAS PAREIGAS EINANČIO VALSTYBĖS TARNAUTOJO FUNKCIJOS</p> <p>5. Šias pareigas einantis valstybės tarnautojas vykdo šias funkcijas:</p> <p>5.1. organizuoja nekilnojamojo kultūros vertybių tvarkymą ir apsaugą;</p> <p>5.2. rengia ir įgyvendina Savivaldybės turizmo plėtros bei kultūros paveldo planus, dalyvauja rengiant Savivaldybės turizmo ir rekreacijos plėtros schemas ir projektus;</p> <p>5.3. Savivaldybės mero, Savivaldybės administracijos direktoriaus pavedimu ar savo iniciatyva rengia Savivaldybės institucijų teisės aktų projektus, susijusius su turizmo plėtros įgyvendinimu;</p> <p>5.4. vykdo Savivaldybės teritorijų turizmo išteklių ir paslaugų rinkotyrą ir rinkodarą;</p> <p>5.5. koordinuoja bendradarbiavimą su užsienio šalių savivaldybėmis turizmo, jaunimo, sporto, ekonomikos ir kultūros srityse;</p> <p>5.6. organizuoja tarptautinių bendradarbiavimo sutarčių projektų rengimą, pasirašymą, kontroliuoja jų vykdymą;</p> <p>5.7. dalyvauja rengiant Savivaldybės organizuojamus tarptautinius renginius Šiaulių rajone bei rajono renginius užsienio šalyse;</p> <p>5.8. Savivaldybės mero pavedimu organizuoja oficialius užsienio svečių priėmimus;</p> <p>5.9. teikia informaciją valstybinėms institucijoms apie Savivaldybės tarptautinius ryšius įvairiose bendradarbiavimo sferose, vykdomus ir planuojamus tarptautinius projektus;</p> <p>5.10. vykdo užsienio partnerių paiešką;</p> <p>5.11. rengia Savivaldybės institucijų teisės aktų projektus, dalyvauja rengiant įvairias programas nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos srityje;</p> <p>5.12. dalyvauja Savivaldybės institucijų, Savivaldybės mero sudarytų komisijų ir darbo grupių darbe;</p> <p>5.13. pagal savo kompetenciją teikia teisės aktus ir kitus dokumentus paskelbti Savivaldybės interneto svetainėje;</p> <p>5.14. atlieka pirkimų organizatoriaus funkcijas: prekių ir paslaugų, inicijuoto Savivaldybės gydytojo, pirkimą, kai tokie pirkimai nepriskirti kitiems pirkimų organizatoriams;</p> <p>5.15. vykdo einamąją finansų kontrolę;</p> <p>5.16. rengia sutarčių projektus;</p> <p>5.17. pavaduoja skyriaus vyriausiąjį specialistą, atsakingą už kultūros paveldą, jo kasmetinių atostogų metu;</p> <p>5.17. vykdo kitus su Savivaldybės, Savivaldybės administracijos ar Architektūros ir paveldosaugos skyriaus funkcijomis susijusius nenuolatinio pobūdžio pavedimus, tam kad būtų pasiekti Savivaldybės strateginiai tikslai.</p> <p style="text-align: center;">VI SKYRIUS ŠIAS PAREIGAS EINANČIO VALSTYBĖS TARNAUTOJO PAVALDUMAS</p> <p>6. Šias pareigas einantis valstybės tarnautojas tiesiogiai pavaldus Architektūros ir paveldosaugos skyriaus vedėjui.</p>	<p>4. turizmo vystymas, bendradarbiavimas su užsienio partneriais.</p> <p style="text-align: center;">IV SKYRIUS FUNKCIJOS</p> <p>5. Konsultuoja priskirtos srities klausimais.</p> <p>6. Organizuoja administracinių paslaugų teikimą arba prireikus koordinuoja paslaugų teikimo organizavimą.</p> <p>7. Rengia ir teikia pasiūlymus su administracinių paslaugų teikimu susijusiais klausimais.</p> <p>8. Rengia ir teikia informaciją su administracinių paslaugų teikimu ir susijusiais sudėtingais klausimais arba prireikus koordinuoja informacijos su paslaugų teikimu susijusiais sudėtingais klausimais rengimą ir teikimą.</p> <p>9. Vykdo kitus nenuolatinio pobūdžio su struktūrinio padalinio veikla susijusius pavedimus.</p> <p>10. rengia ir įgyvendina turizmo plėtros bei kultūros paveldo planus.</p> <p>11. vykdo Savivaldybės teritorijų turizmo išteklių ir paslaugų rinkotyrą ir rinkodarą.</p> <p>12. organizuoja tarptautinių bendradarbiavimo sutarčių rengimą, pasirašymą ir kontroliuoja jų vykdymą.</p> <p>13. organizuoja oficialius užsienio svečių priėmimus.</p> <p>14. vykdo viešuosius pirkimus pagal skyriaus kompetenciją.</p> <p style="text-align: center;">V SKYRIUS SPECIALIEJI REIKALAVIMAI</p> <p>15. Išsilavinimo ir darbo patirties reikalavimai:</p> <p>15.1. išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija;</p> <p>15.2. studijų kryptis – kalbos studijos (arba);</p> <p>15.3. studijų kryptis – istorija (arba);</p> <p>15.4. studijų kryptis – turizmas ir poilsis (arba); arba:</p> <p>15.5. išsilavinimas – aukštasis universitetinis išsilavinimas (ne žemesnis kaip bakalauro kvalifikacinis laipsnis) arba jam lygiavertė aukštojo mokslo kvalifikacija;</p> <p>15.6. darbo patirties sritis – tarptautinio bendradarbiavimo srities patirtis;</p> <p>15.7. darbo patirtis srityje – ne mažiau kaip 1 metai;</p> <p>16. Užsienio kalbos mokėjimo reikalavimai:</p> <p>16.1. kalba - anglų;</p> <p>16.2. kalbos mokėjimo lygis – C2.</p> <p>17.3. kalba – rusų;</p> <p>17.4. kalbos mokėjimo lygis – B2.</p> <p style="text-align: center;">VI SKYRIUS KOMPETENCIJOS</p> <p>17. Bendrosios kompetencijos ir jų reikalaujami lygiai:</p> <p>17.1. komunikacija - 3 lygis;</p> <p>17.2. analizė ir pagrindimas - 3 lygis;</p> <p>17.3. patikimumas ir atsakingumas - 3 lygis;</p> <p>17.4. organizuotumas - 3 lygis;</p> <p>17.5. vertės visuomenei kūrimas - 3 lygis.</p> <p>18. Specifinės kompetencijos ir jų reikalaujami lygiai:</p> <p>18.1. derybų valdymas - 3 lygis;</p> <p>18.2. dalykinių ryšių tinklo kūrimas - 3 lygis;</p> <p>18.3. informacijos valdymas - 3 lygis.</p>
--	--

Konkursas į Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir paveldosaugos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas įvyko 2020 m. liepos 8 d., t. y. kai galiojo naujai patvirtintas pareigybės aprašymas, nustatęs kitokias valstybės tarnautojo vykdomas funkcijas. Pažymėtina, kad į valstybės tarnautojo pareigas priimtas asmuo dirbo toje pačioje savivaldybės administracijoje pagal darbo sutartį.

- Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Ginkūnų seniūnijos vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymas buvo patvirtintas 2020 m. balandžio 24 d. įsakymu Nr. AK-174 (4.1E). Įstaiga kreipėsi į VTD dėl konkurso paskelbimo 2020 m. balandžio 25 d. VTD pateikus pastabas dėl pareigybės aprašymo, savivaldybės administracijos direktorius 2020 m. gegužės 7 d. įsakymu Nr. AK-184 (4.1E) patvirtino naują pareigybės aprašymo redakciją. Konkursas į šias pareigas buvo paskelbtas 2020 m. gegužės 14 d., skelbimo Nr. 44462. Iki konkurso įstaigoje pareigybės aprašymas dar kartą buvo pakeistas 2020 m. birželio 30 d. įsakymu Nr. AK-285 (4.1E). Šiame pareigybės aprašyme buvo nustatytas specialusis reikalavimas turėti vairuotojo pažymėjimą (B kategorija), kurio nebuvo anksčiau galiojusiame pareigybės aprašyme.

Paskelbus konkursą ir pretendents pateikus dokumentus, VTD įvertina, ar pretendents atitinka bendruosius ir specialiuosius reikalavimus, kurie nustatyti ne tik teisės aktuose, bet ir pareigybės aprašyme. Įstaigai pakeitus pareigybės aprašymą iki konkursui įvykstant įstaigoje, pareigybės aprašymas, galiojęs konkurso paskelbimo metu, nebetenka galios. Taigi ir jame nustatyti specialieji reikalavimai nebeturėtų būti taikomi vertinant pretendents.

VTD atstovai nurodė, kad nuo 2020 m. liepos 1 d. pasikeitus Valstybės tarnautojų pareigybių aprašymo ir vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“, nuostatoms, dėl kurių įstaigos turėjo atnaujinti pareigybių aprašymus, buvo nuspręsta, kad konkursai į valstybės tarnautojo pareigas bus vykdomi vadovaujantis konkurso paskelbimo metu galiojusi pareigybės aprašymu.

Pavyzdžiuose nurodytų vykusių konkursų pareigybių aprašymų pakeitimai dėl pareigybės paskirties ir specialiųjų reikalavimų buvo esminiai, keičiantys turinį, o ne tik formą, todėl manytina, kad tokių pakeitimų procesas turėtų būti išsamiau reglamentuotas. Nors VRM atstovai nurodė, kad VATIS techniškai yra sukonstruotas taip, kad jau viešai paskelbus konkursą valstybės tarnautojo pareigoms eiti pareigybės aprašymo keitimas yra negalimas, tačiau draudimas pakeisti pareigybės aprašymą vykstant konkursui nėra nustatytas teisės aktuose.

Korupcijos rizikos veiksniumi laikome galimybę valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms keisti valstybės tarnautojų pareigybių aprašymus vykstant konkursui, nes tai sudaro sąlygas laimėjusiam konkursą valstybės tarnautojui vykdyti kitokias funkcijas nei buvo nustatytos paskelbus konkursą.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kad būtų nustatytas draudimas keisti valstybės tarnautojo pareigybės, į kurią paskelbtas konkursas ar atranka, aprašymą.

2.8 Nenustatytas terminas, per kiek turi įvykti konkursas ar atranka nuo paskelbimo dienos

Teisės aktai nenustato termino, per kurį turi įvykti konkursas į valstybės tarnautojo pareigas ar atranka į pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas, išskyrus konkursą į įstaigos vadovo pareigas, kuris pagal VTI 14 straipsnio nuostatas turi būti paskelbtas ne vėliau kaip likus 6 mėnesiams iki kadencijos pabaigos ir turi būti baigtas bei konkurso rezultatai skelbiami ne vėliau kaip likus 1 mėnesiui iki įstaigos vadovo kadencijos pabaigos. Tais atvejais, kai įstaigos vadovo pareigos lieka laisvos nepasibaigus kadencijai arba įsteigus naują pareigybę, konkursas turi būti paskelbtas ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo pareigų atsilaisvinimo ar naujos pareigybės įsteigimo dienos ir baigtas ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo konkurso paskelbimo dienos.

Atlikę konkursų į savivaldybės administracijų seniūnijų valstybės tarnautojų pareigas nustatėme, kad laikotarpiu nuo 2019 m. balandžio 11 d., kai VTD pradėjo organizuoti atrankas į valstybės tarnybą centralizuotai, iki 2020 m. lapkričio 12 d. nuo konkurso paskelbimo iki konkurso įstaigoje dienos buvo praėję:

- 111 dienų į Biržų rajono savivaldybės administracijos Parovėjos seniūnijos seniūno pavaduotojo pareigas (paskelbtas 2020-06-16, skelbimo Nr. 44685, įvyko 2020-10-05);
- 110 dienų į Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Pagirių seniūnijos seniūno pareigas (paskelbtas 2020-07-03, skelbimo Nr. 44809, įvyko 2020-10-21). VTD atstovai nurodė, kad tokią konkurso trukmę lėmė gauto pranešimo nagrinėjimas;
- 91 diena į Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Noragėlių seniūnijos seniūno pareigas (paskelbtas 2020-05-05, skelbimo Nr. 44399, įvyko 2020-08-04);
- 90 dienų į Plungės rajono savivaldybės administracijos Platelių seniūnija seniūno pareigas (paskelbtas 2020-06-04, skelbimo Nr. 44578, įvyko 2020-09-02);
- 76 dienos į Kauno miesto savivaldybės administracijos Centro seniūnijos vyriausiojo specialisto pareigas (paskelbtas 2020-08-28, skelbimo Nr. 45240, įvyko 2020-11-12);
- 41 diena į Kauno rajono savivaldybės administracijos Babtų seniūnijos seniūno pareigas (paskelbtas 2020-09-15, skelbimo Nr. 45240, įvyko 2020-10-26);
- 36 dienos į Akmenės rajono savivaldybės administracijos Papilės seniūnijos seniūno pareigas (paskelbtas 2020-09-23, skelbimo Nr. 45338, įvyko 2020-10-29).

Taigi nuo konkurso į seniūnijų valstybės tarnautojų pareigas paskelbimo iki konkurso įstaigoje dienos praėjo nuo 36 iki 111 dienų. Tam tikrais atvejais trukmę sąlygojo tam tikros priežastys: pranešimo nagrinėjimas ar konkurso komisijos narių pareigas turinčių užimti asmenų nebuvimas, kaip konkurso į Zarasų rajono savivaldybės Zarasų miesto seniūnijos seniūno pareigas, kuris buvo paskelbtas 2020-05-

04, skelbimo Nr. 44381, atveju. VTD atstovai nurodė, kad konkurso komisijos posėdis buvo suplanuotas 2020-06-19, bet Zarasų rajono savivaldybės administracijos atstovams informavus, kad neįvykstant seniūnaičių, kuriuos galėtų deleguoti į komisijos narius, rinkimams, negali įgyvendinti Vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio 9 dalyje¹⁸ nustatyto reikalavimo, todėl konkurso komisijos posėdis buvo nukeltas į 2020-07-07, vėliau atitinkamai į 2020-07-15, 2020-08-17, 2020-09-24, 2020-11-30. Zarasų rajono savivaldybės administracijai negalint deleguoti seniūnaičių į konkurso komisijos narius kaip nustatyta Vietos savivaldos įstatymo 31 straipsnio 9 dalyje konkursas buvo atšauktas.

Nesant nustatyto termino suinteresuotiems konkursu ar atranka visuomenei, o ypač konkurse ar atrankoje dalyvaujantiems pretendents, gali kilti abejonių, ar nėra vilkinama organizuoti konkursą ar atranką įstaigoje.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kad būtų nustatytas konkurso ir atrankos įstaigoje organizavimo terminas nuo paskelbimo apie konkursą ar atranką dienos.

2.9 Nėra reikalavimo atšaukus konkursą ar atranką viešai nurodyti atšaukimo priežastį

Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo 7 punkte nustatyta, kad VTD konkursą ar atranką inicijavusios įstaigos motyvuotu prašymu, pateiktu per VATIS ar elektroniniu paštu, konkursą ar atranką atšaukia ne vėliau kaip prieš 2 darbo dienas iki pretendentų vertinimo komisijoje Aprašo VII skyriuje nustatyta tvarka pradžios. Taigi atšaukti paskelbtą konkursą ar atranką įstaiga gali motyvuotu prašymu. Nors VTD apie konkurso ar atrankos atšaukimą nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 1 darbo dieną nuo konkurso ar atrankos atšaukimo, paskelbia savo interneto svetainėje, tačiau viešai skelbiamas tik atšaukimo faktas, bet motyvai nėra viešinami.

Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos 2020 m. spalio 7 d. raštu Nr. 9R-2136 pateiktais duomenimis per laikotarpį nuo 2019 m. sausio 1 d. iki 2020 m. rugsėjo 17 d. buvo atšaukti 329 konkursai ir atrankos. Minėtu laikotarpiu buvo paskelbti 4832 konkursai ir atrankos, taigi iš viso buvo atšaukta 6,8 proc. konkursų ir atrankų. Daugiausia konkursų ir atrankų atšaukė šios įstaigos: Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija – 12 iš 76 arba 15,79 proc., Nacionalinė mokėjimo agentūra – 36 iš 285 arba 12,6 proc., Vilniaus miesto savivaldybės administracija – 10 iš 82 arba 12,19 proc., Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos – 14 iš 115 arba 12,17 proc.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę susipažinome su VTD pateikta informacija apie įstaigų nurodytus konkursų atšaukimo motyvus. Nors viena iš priežasčių atšaukti konkursą ar atranką buvo įstaigoje gautas valstybės tarnautojo prašymas perkelti jį į laisvas pareigas tarnybinio kaitumo būdu, tačiau nustatėme ir atvejų, kai atšaukus konkursą ar atranką į valstybės tarnautojo pareigas šios vis tiek liko laisvos.

¹⁸ Pretendentų į seniūno pareigas konkurso komisija sudaroma iš 7 narių; ne mažiau kaip 3 ir ne daugiau kaip 4 šios komisijos nariai turi būti tos seniūnijos aptarnaujamos teritorijos išplėstinės seniūnaičių sueigos deleguoti asmenys.

Įstaigų paskelbtų ir vėliau atšauktų konkursų informacija ir atšaukimo priežastys pateikiamos žemiau esančioje lentelėje.

Įstaiga	Pareigų pavadinimas	Konkurso paskelbimo data ir numeris	Atšaukimo data	Įstaigos nurodyta atšaukimo priežastis (pateikė VTD)	Pastaba
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija	2-ojo Europos Sąjungos paramos skyriaus patarėjas	2019-07-02 Nr. 41859	2019-09-12 (konkurso įstaigoje data nenurodyta)	Dėl pasikeitusių aplinkybių keičiamas pareigybės aprašymas.	Laisva nuo 2019-01-17 iki 2020-01-13. Antrą kartą konkursas nebuvo skelbtas.
Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos	Korupcijos prevencijos ir kokybės skyriaus patarėjas	2020-03-19 Nr. 44116	2020-03-25 (konkurso įstaigoje data nenurodyta)	Darbo organizavimo pokyčiai.	Laisva nuo 2020-02-27 (2020-11-12 duomenimis)
Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos	Teisinės pagalbos ir tarptautinio bendradarbiavimo skyriaus patarėjas	2020-05-13 Nr. 44450	2020-05-22 (konkurso įstaigoje data nenurodyta)	Asmens perkėlimas iš kito skyriaus tarnybinio kaitumo būdu.	Laisva nuo 2019-12-04 (2020-11-12 duomenimis)(kitas valstybės tarnautojas buvo laikinai perkeltas, esant tarnybinei būtinybei nuo 2020-10-05, bet te tarnybinio kaitumo būdu)
Širvintų rajono savivaldybės administracija	Jauniūnų seniūnijos seniūnas	2020-01-28 Nr. 43557	2020-02-13 (įstaigoje konkursas turėjo įvykti 2020-03-12)	Atlikus Administracijos seniūnijų seniūnų pareigybių aprašymų analizę, iškilo poreikis pakeisti/papildyti visų Administracijos seniūnų (tame tarpe ir Jauniūnų seniūnijos seniūno) pareigybės aprašymus papildomomis funkcijomis.	Laisva nuo 2020-01-16 (2020-11-09 duomenimis). Antrą kartą konkursas nebuvo skelbtas.
Kauno miesto savivaldybės administracija	Dainavos seniūnijos seniūnas	2020-05-04 Nr. 44362	2020-06-03 (konkurso įstaigoje data nenurodyta)	Dėl planuojamos Kauno miesto savivaldybės administracijos seniūnijų pertvarkos, svarstoma esamų seniūnijų skaičiaus tikslingumas, peržiūrimos seniūnijos teritorijos ir esami etatai	Laisva nuo 2020-04-31 (2020-11-09 duomenimis). Pažymėtina, kad 2020-06-16 įstaigoje vyko konkursas į tos pačios seniūnijos vyriausiojo specialisto pareigas.
Šilalės rajono savivaldybės administracija	Investicijų ir statybos skyriaus vyriausiasis specialistas	2020-08-12 Nr. 44982	2020-10-15 (konkurso įstaigoje data nenurodyta)	Dėl Šilalės rajono savivaldybės administracijos struktūrinių pertvarkymų.	Laisva nuo 2019-01-01 (2020-11-12 duomenimis)
Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos	Aplinkos kokybės departamento Taršos prevencijos ir cheminių medžiagų kontrolės skyriaus vyriausiasis specialistas	2020-06-01 Nr. 44572	2020-08-12 (konkurso įstaigoje data nenurodyta)	Svarstoma galimybė užimti pareigas tarnybinio kaitumo būdu.	Laisva nuo 2020-02-17 (įsteigta) (2020-11-12 duomenimis). Tarnybinio kaitumo būdu valstybės tarnautojas iki 2020-11-12 nebuvo priimtas.
Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos	Taršos prevencijos ir cheminių medžiagų kontrolės skyriaus vyriausiasis specialistas	2020-06-01 Nr. 44573	2020-06-10 (konkurso įstaigoje data nenurodyta)	Asmens perkėlimas tarnybinio kaitumo būdu (2020-09-08)	Laisva nuo 2020-02-03 iki 2020-09-07.
Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos	Raseinių aplinkos apsaugos inspekcijos vyriausiasis specialistas	2020-06-11 Nr. 44651	2020-08-12 (konkurso įstaigoje data nenurodyta)	Įstaigoje pasikeitė personalo politika.	Laisva nuo 2019-09-03. Antrą kartą konkursas nebuvo skelbtas (2020-11-12 duomenimis)
Vilniaus miesto savivaldybės administracija	Prevencijos ir teisenos poskyrio vyriausiasis specialistas	2020-05-04 Nr. 44380	2020-06-11 (konkurso įstaigoje data nenurodyta)	Asmens perkėlimas tarnybinio kaitumo būdu (2020-09-14)	Laisva nuo 2020-01-01 iki 2020-09-13.

Taigi dažniausiai įstaigos konkursus atšaukė dėl šių priežasčių: pareigybės aprašymo keitimo, tarnybinio kaitumo, atkurto valstybės tarnautojo statuso, darbo organizavimo pokyčių arba struktūrinių pertvarkymų. Manytina, kad konkurso atšaukimo priežastimi valstybės tarnautojo perkėlimas tarnybinio kaitumo būdu turėtų būti tik tada, kai sprendimai dėl tarnybinio kaitumo jau yra priimti. Priešingu atveju įstaigai atšaukus konkursą dėl planuojamo valstybės tarnautojo perkėlimo tarnybinio kaitumo būdu, tačiau valstybės tarnautojo nepavykus perkelti, nurodyta konkurso atšaukimo priežastis tampa nepagrįsta (skelbimų Nr. 44450 ir 44572).

Kadangi konkursų įstaigoje planuotos datos VATARAS nėra nurodytos, negalėjome įvertinti, ar konkursai buvo atšaukti nustatytais terminais, ypač kai atšaukta praėjus keletui mėnesių, pavyzdžiui:

- Konkursas į Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos 2-ojo Europos Sąjungos paramos skyriaus patarėjo pareigas (skelbimo Nr. 41859) buvo paskelbtas 2019-07-02, atšauktas 2019-09-12, t. y. po 2 mėnesių nuo paskelbimo;
- Konkursas į Šilalės rajono savivaldybės administracijos Investicijų ir statybos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (skelbimo Nr. 44982) buvo paskelbtas 2020-08-12, atšauktas 2020-10-15, t. y. po 2 mėnesių nuo paskelbimo;
- Konkursas į Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Aplinkos kokybės departamento Taršos prevencijos ir cheminių medžiagų kontrolės skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (skelbimo Nr. 44572) paskelbtas 2020-06-01, atšauktas 2020-08-12, t. y. po 2 mėnesių nuo paskelbimo;
- Konkursas į Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos Raseinių aplinkos apsaugos inspekcijos vyriausiojo specialisto pareigas (skelbimo Nr. 44651) buvo paskelbtas 2020-06-11, atšauktas 2020-08-12, t. y. po 2 mėnesių nuo paskelbimo.

Įstaigos vadovui suteikta plati diskrecijos teisė atšaukti paskelbtą konkursą ir konkurso atšaukimo priežasčių nepaskelbimą viešai laikoma korupcijos rizikos veiksmu. Nesant reikalavimo viešai skelbti konkurso ar atrankos atšaukimo priežastį bei konkurso ar atrankos įstaigoje datą, neužtikrinamas veiklos personalo valdymo srityje skaidrumas.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: teisės aktuose nustatyti galimas konkursų ar atrankų atšaukimo priežastis ir įstaigai atšaukus konkursą viešai skelbti priežastį.

2.10 Komisijos nariai, vertindami pretendentų kompetencijas ir gebėjimus, tą patį pretendentą gali įvertinti labai skirtingai

Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo 47 punkte nustatyta, kad pretendentų vertinimo komisijoje metu kiekvienas komisijos narys pretendentų kompetencijas ir gebėjimus, kurių reikia pareigybės aprašyme nustatytoms funkcijoms atlikti, bei tinkamumą eiti valstybės tarnautojo pareigas vertina individualiai pagal atskirą (-us) vertinimo metodą (-us), išskyrus

testą, – nuo 1 iki 10 balų vadovaudamiesi Aprašo 2 priedu ir užpildydami individualaus vertinimo lentelę. Testas vertinamas pagal teisingų atsakymų dalį teste 10 balų skalėje. Žemiausias testo įvertinimas yra 1 balas, aukščiausias – 10 balų. Jeigu pretendentų vertinimui naudojamas vienas vertinimo metodas, išskyrus testą, kiekvienam pretendentui individualaus vertinimo metu skirti balai susumuojami ir dalijami iš komisijos darbe dalyvaujančių komisijos narių skaičiaus.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę susipažinome su konkurso į valstybės tarnautojo pareigas pretendentų vertinimo komisijoje protokolais ir nustatėme atvejų, kai vieno iš komisijos narių vertinimas ženkliai skyrėsi nuo kitų komisijos narių, pavyzdžiui:

- Konkurse į Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Šiaulių apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus vyriausiojo specialisto pareigas (skelbimo Nr. 44169), įvykusiame 2020 m. liepos 23 d., iš keturių užsiregistravusių pretendentų dalyvavo tik vienas. Du komisijos nariai, deleguoti VTD, pretendentą įvertino po 6 balus, o komisijos narys, deleguotas konkursą paskelbusios įstaigos, pretendentą įvertino 1 balu, t. y. 5 balais mažiau. Pagal Pretendentų vertinimo komisijos darbo reglamento, patvirtinto Valstybės tarnybos departamento direktoriaus 2019 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. 27V-204, priedą „Rekomenduojama vertinimo skalė“ 5-6 balai reiškia, kad buvo atsakyta vidutiniškai, nes pretendentas išsamiai, konkrečiai atsako į pusę klausimų apie konkrečią kompetenciją ir (arba) atsakymuose vyrauja elgesio pavyzdžiai, atitinkantys kompetencijos pozityvaus elgesio indikatorius, t. y. pateikia ir negatyvaus elgesio pavyzdžių. 1-2 balai reiškia, kad buvo atsakyta labai blogai, nes pretendentas visiškai nepateikia atsakymo į klausimus, t. y. tyli, sako, kad nežino atsakymo, nesugebės atsakyti arba atsakymai yra mažai susiję su klausimais (Vertinimo komisijos posėdžio 2020 m. liepos 23 d. protokolas Nr. 27L-1514). Konkursas į tas pačias pareigas iki 2020 m. lapkričio 16 d. nebuvo paskelbtas.

- Konkurso į Jonavos rajono savivaldybės administracijos Ruklos seniūnijos seniūno pareigas (skelbimo Nr. 43211), įvykusio 2020 m. vasario 18 d., vertinimo komisiją sudarė du VTD atstovai, vienas Jonavos rajono savivaldybės administracijos atstovas ir keturių seniūnaitijų seniūnaičiai. Konkurse dalyvavo septyni pretendentai, kuriuos vertino taip pat septyni komisijos nariai. Pažymėtina, kad kai kurių komisijos narių to paties pretendento vertinimai skyrėsi, pavyzdžiui, 5,1 balo, nes vienas komisijos narys pretendentą įvertino 10 balų, o kitas komisijos narys – 4,9 balo; 4,8 balo, nes vienas komisijos narys pretendentą įvertino 9,3 balo, o kiti du komisijos nariai – 4,5 balo. Dėl šio vertinimo komisijos posėdžio VTD 2020 m. vasario 19 d. buvo gautas komisijos nario prašymas naikinti konkurso rezultatus. Prašyme nurodyta, jog pasibaigus vertinimo procedūrai ir pradėjus skaičiuoti komisijos narių balus, komisijos pirmininkas ir narys nurodė kitiems nariams pretendentus įvertinti iš naujo kartu vertinant ir pretendentų motyvą, dėl kurios klausimus uždavė komisijos pirmininkas. VTD, atsakydama pareiškėjui nurodė, kad išklausė konkurso garso įrašą ir nustatė, kad pradėjus balų skaičiavimo procedūrą, komisijos pirmininkas bei komisijos narys pastebėjo, jog seniūnaičiai

individualaus vertinimo lentelėse daugumai pretendentų surašė 1 ir/ar 2 balus. Taip pat buvo nustatyta, kad komisijos nariai (seniūnai) pripažino, kad pirma individualaus vertinimo lentelėse surašė balus tik už atsakymą į savo klausimą, neįtraukiant balo už atsakymą į klausimus motyvacijai vertinti. Atsižvelgiant į tai, komisijos pirmininkas dar kartą priminė, kad komisijos nariai pretendentų atsakymus turi vertinti pagal Pretendentų vertinimo komisijos reglamente nurodytą atsakymų vertimo skalę ir pabrėžė, kad teisingas pretendento atsakymas arba dalinai teisingas atsakymas negali būti vertinamas 1 arba 2 balais. Pažymėtina, kad Lietuvos vyriausiajame administraciniame teisme buvo išnagrinėtas pareiškėjo (pretendentų vertinimo komisijos nario) atskirasis skundas, kuriuo buvo prašoma panaikinti konkurso rezultatus ir įpareigoti VTD organizuoti naują konkursą. Šis skundas buvo atmestas¹⁹.

Taigi komisijos nariai, vertindami pretendentų kompetencijas ir gebėjimus, tą patį pretendentą gali įvertinti labai skirtingai. Nors Priėmimo į valstybės tarnautojo organizavimo tvarkos aprašo 47 punkte nustatyta komisijos nario teisė ir kartu pareiga pretendentes vertinti individualiai, tačiau ženklus balų skirtumas už to paties pretendento tą patį atsakymą gali sukelti įtarimų dėl protegavimo ar bandymo sumažinti galutinį pretendento vertinimo balą. Situacija, kai pretendentų vertinimo komisijos narys turi galimybę subjektyviai vertinti jam nepalankų pretendentą, laikoma korupcijos rizikos veiksniu ir turėtų būti pašalinta arba sumažinta kitomis priemonėmis.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: inicijuoti Priėmimo į valstybės tarnautojo organizavimo tvarkos aprašo pakeitimą, kad būtų nustatytos papildomos priemonės, leisiančios sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę dėl konkurso ar atrankos komisijos narių galimų subjektyvių vertinimų siekiant proteguoti tam tikrus pretendentes, pavyzdžiui, teikti prioritetą pretendentų vertinimo metodui – testui arba nustatyti, kad komisijos nariui įvertinus pretendentą 1–2 balais turi būti nurodyti tokio vertinimo motyvai, arba svarstyti galimybę sumažinti vertinimo balais amplitudę – nustatant vertinimą nuo 1 iki 5 balų ir taip sumažinant piktnaudžiavimo galimybę, kai vienas komisijos narys gali nulemti laimėtoją.

2.11 Valstybės tarnautojų centralizuotos atrankos proceso gali būti išvengiama priimant pagal darbo sutartis darbuotojus ir jiems paskiriant vykdyti viešojo administravimo funkcijas

Valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 10 dalyje apibrėžta, kad valstybės tarnautojas yra fizinis asmuo, einantis pareigas valstybės tarnyboje. To paties straipsnio 11 dalyje įtvirtinta valstybės tarnybos sąvoka – valstybės ir savivaldybių institucijoje ar įstaigose pareigas einančių asmenų profesinė veikla, kuria atliekamos viešojo administravimo funkcijos ir (arba) padedama valstybės ar vietos valdžią įgyvendinti asmenims atlikti jiems nustatytas funkcijas, išskyrus ūkinio ir techninio pobūdžio funkcijas. Taigi viešojo administravimo funkcijas vykde valstybės tarnautojai, tačiau keičiantis reglamentavimui vis daugiau anksčiau viešajam administravimui priskirtinų funkcijų leidžiama atlikti ir

¹⁹ Nutartis byloje Nr. EAS-360-575/2020. Prieiga internete <https://eteismai.lt/byla/92654211335570/eAS-360-575/2020>

darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis. Nuo 2020 m. lapkričio 1 d. įsigaliojus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAI) Nr. VIII-1234 pakeitimo įstatymui buvo susiaurinta viešojo administravimo veiklos apimtis, t. y. viešojo administravimo subjekto vidaus administravimas, administracinės procedūros (skundų nagrinėjimas), metodinis vadovavimas nebelaikomas viešojo administravimo funkcija. Viešojo administravimo įstatymo nuostatų dėl viešojo administravimo sričių pasikeitimai pateikiami žemiau esančioje lentelėje.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę vertinome, ar darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartį, nėra arba iki 2020 m. spalio 31 d. nebuvo paskirta vykdyti viešojo administravimo funkcijų. Nustatėme atvejų, kai darbuotojai vykdo arba vykdė viešojo administravimo funkcijas, todėl turi arba turėjo būti valstybės tarnautojai ir jų priėmimui turėjo būti taikoma kita nei priėmimo į darbą pagal darbo sutartį atranka.

Viešojo administravimo funkcijos nustatytos žemiau nurodytų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių aprašymuose, pavyzdžiui:

- ***Nagrinėti administracinius nusižengimus ir taikyti administracinio poveikio priemones.***

Administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 82 punkte nustatyta, kad administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo savivaldybių administracijų pareigūnai dėl minėto kodekso straipsniuose numatytų administracinių nusižengimų. Informacija apie savivaldybių administracijų darbuotojams pavestas funkcijas, susijusias su administracinių nusižengimų nagrinėjimu ir administracinio poveikio priemonių taikymu pateikiama žemiau esančioje lentelėje.

Pareigų pavadinimas	Pareigybės aprašyme nustatyta funkcija
Raseinių rajono savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vyriausiasis specialistas	6.3. Organizuoja ir/ar dalyvauja reiduose, patikrinimuose administraciniams teisės pažeidimams viešosios tvarkos srityje nustatyti, įstatymų nustatyta tvarka renka įrodymus, taiko administracinio poveikio priemones fiziniams ir juridiniams asmenims.
Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Juridinio ir viešųjų pirkimų skyriaus vyriausiasis specialistas	5.12. Nagrinėti Administracinių nusižengimų bylas ne teismo tvarka institucijos vardu ir priima nutarimą.
Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus vyriausiasis specialistas (galiojo nuo 2020-03-01 iki 2020-12-14)	5.16. Surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus vadovaujantis Lietuvos Respublikos administracinių teisės pažeidimų kodeksu ir administracijos direktoriaus suteiktais įgaliojimais.
Marijampolės savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyriaus vyresnysis specialistas (dvi pareigybės)	4.18. Teisės aktų nustatytais pagrindais ir tvarka pagal savo kompetenciją surašo administracinių nusižengimų protokolus ir taiko administracinio poveikio priemones vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodeksu ir Administracijos direktoriaus suteiktais įgaliojimais.
Trakų rajono savivaldybės administracijos Aplinkosaugos ir viešosios tvarkos skyriaus specialistas	4.4. Tiria administracinius nusižengimus, surašo administracinių nusižengimų protokolus ir nagrinėja administracinių nusižengimų bylas.

Trakų rajono savivaldybės administracijos Aplinkosaugos ir viešosios tvarkos skyriaus specialistas	4.3. Prižiūri, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, už kurių pažeidimą numatyta administracinė atsakomybė, renka įrodymus, susijusius su administraciniais teisės pažeidimais. Surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus, kuriuos pagal Administracinių teisės pažeidimų kodeksą surašo savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioti asmenys, tvarko jų apskaitą, kontroliuoja administracinių nurodymų vykdymą.
Trakų rajono savivaldybės administracijos Aplinkosaugos ir viešosios tvarkos skyriaus teisininkas	4.6. <...> surašo administracinių teisės pažeidimų protokolus, kuriuos pagal Administracinių nusižengimų kodeksą surašo savivaldybės administracijos direktoriaus įgalioti asmenys, tvarko jų apskaitą, kontroliuoja administracinių nurodymų vykdymą.
Alytaus rajono savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir architektūros skyriaus vyriausiasis specialistas	4.13. Įgaliotus savivaldybės administracijos direktoriui, surašo administracinių nusižengimų protokolus.

• ***Išduoti įvairius leidimus, kontroliuoti taisyklių laikymąsi, atlikti patikrinimus.*** Leidimų ir licencijų išdavimas yra viena iš administracinių paslaugų, kurių teikimas priskiriamas viešojo administravimo sričiai, o leidimų teikti viešąsias paslaugas išdavimas ir viešųjų paslaugų teikimo priežiūra sudaro dalį viešųjų paslaugų teikimo administravimo veiksmų. Žemiau esančioje lentelėje pateikti pavyzdžiai rodo, kad darbuotojams buvo pavedama išduoti leidimus ir licencijas, kontroliuoti taisyklių laikymąsi, atlikti patikrinimus.

Pareigų pavadinimas	Pareigybės aprašyme nustatyta funkcija
Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Dūkštų seniūnijos vyresnysis specialistas	4.4. Sudaro viešosios prekybos nuomos sutartis, išduoda leidimus prekiauti viešose vietose.
Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Juodšilių seniūnijos inspektorius	4.8. Išduoda leidimus prekiauti Juodšilių seniūnijos teritorijoje bei registruoja LIS programoje.
Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Rudaminos seniūnijos inspektorius	4.6. Išduoda leidimus laikinajai prekybai.
Kelmės rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus vyriausiasis specialistas	12. Rengia ir išduoda statybą leidžiančius dokumentus, juos tinkamai įformina, komplektuoja ir prižiūri skyriaus archyve. 18. Išduoda leidimus įrengti išorinę reklamą, juos registruoja ir tvarko leidimų archyvą.
Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir paveldosaugos skyriaus vyriausiasis specialistas	4.2. Nagrinėja iš statytojo (užsakovo) priimtus prašymus dėl specialiųjų architektūros reikalavimų išdavimo ir tikrina ar įvykdyti visi nustatyti reikalavimai.
Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Pašilaičių, Pilaitės, Šeškinės, Šnipiškių, Vilkpėdės, Viršuliškių, Žirmūnų, Žvėryno seniūnijos specialistas (darbuotojas) (8 pareigybės)	6.15. Bendradarbiaujant su Savivaldybės administracijos Turto departamento Licencijavimo ir leidimų skyriumi, prižiūri prekybą ir viešųjų paslaugų teikimą viešosiose vietose ir turgavietėse.
Druskininkų savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus vyriausiasis specialistas (2 pareigybės)	6.7. Kontroliuoja topografinę, kartografinę veiklą savivaldybės teritorijoje.
Panevėžio miesto savivaldybės administracijos Teisės ir viešosios	4.1. Atlieka patikrinimus pagal gautus pranešimus, skundus, pareiškimus, vykdydamas patikrinimus, renka paaiškinimus, fiksuoja įrodymus, surašo patikrinimo aktus (patikrinimo vietoje užpildomas patikrinimo aktas, jei nėra

tvarkos skyriaus inspektorius (2 pareigybės)	galimybės – ne vėliau kaip ateinančią darbo dieną); 4.4. Pagal kompetenciją prižiūri, kaip laikomasi nurodytų teisės aktų reikalavimų.
Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus vyriausiasis specialistas	5.5. Kontroliuoja, kaip laikomasi Radviliškio rajono savivaldybės triukšmo prevencijos viešosiose vietose taisyklių, Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatyme bei kituose teisės aktuose reglamentuojančiuose triukšmo valdymą nuostatų reikalavimų; 5.6. Kontroliuoja, kaip laikomasi Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje išorinės vaizdinės reklamos įrengimo taisyklių; 5.6. Kontroliuoja, kaip laikomasi renginių organizavimo Radviliškio rajono savivaldybės teritorijoje taisyklių; 5.7. Kontroliuoja, kaip laikomasi gyvūnų įsigijimo, laikymo, veisimo, dresavimo, gabenimo ir prekybos jais taisyklių laikymąsi bei vykdo agresyviems šunims ir jų mišrūnams keliamų reikalavimų kontrolę; 5.8. Kontroliuoja, kaip laikomasi mažmeninės prekybos, prekybos Radviliškio rajono viešosiose vietose ir turgavietėse taisyklių; 5.9. Pagal savo kompetenciją prižiūri, kaip vykdomi kiti teisės aktai, reglamentuojantys viešąją tvarką (viešosios rimties trikdymo pažeidimai, alkoholinių gėrimų gėrimo viešose vietose ar girtos pasirodymas viešose vietose, rūkymo bendrojo naudojimo patalpose pažeidimai, Lietuvos valstybinės vėliavos iškėlimo tvarkos pažeidimai ir kt.); 5.10. Kontroliuoja, kaip laikomasi alkoholio kontrolės, tabako kontrolės įstatymų reikalavimų, mažmeninės prekybos alkoholio produktais Radviliškio rajone licencijavimo tvarkos aprašo ir mažmeninės prekybos tabako gaminiais Radviliškio rajone licencijavimo tvarkos aprašo; 5.11. Kontroliuoja, kaip laikomasi atliekų tvarkymo, tvarkos ir švaros taisyklių; 5.12. Kontroliuoja transporto priemonių stovėjimo tvarką gyvenamosiose zonose ir kiemuose; 5.13. Vykdo tyrimus dėl neeksploatuojamų transporto priemonių laikymo bendrojo naudojimo vietose; 5.14. Kontroliuoja vietinę rinkliavą už transporto priemonių stovėjimą (statymą) ir vietinę rinkliavą už leidimą įvažiuoti į saugomas teritorijas; 5.15. Kontroliuoja kelių transporto vežėjams ir jų ekipažams, keleiviams reglamentuotų valstybinių institucijų teisės aktų ir/ar savivaldybės tarybos patvirtintų teisės aktų, už kurių pažeidimą atsiranda administracinė atsakomybė laikymąsi.
Trakų rajono savivaldybės administracijos Aplinkosaugos ir viešosios tvarkos skyriaus specialistas	4.1. Kontroliuoja, kaip fiziniai ir juridiniai asmenys savivaldybės teritorijoje laikosi Savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintų taisyklių reikalavimų ir taisyklių, už kurių pažeidimus ar nevykdymą nustatyta administracinė atsakomybė; 4.2. Kontroliuoja, kaip licencijų turėtojai laikosi licencijuojamos veiklos sąlygų; 4.3. Pagal kompetenciją kontroliuoja, kaip savivaldybės teritorijoje laikomasi Lietuvos Respublikos tabako kontrolės įstatymo reikalavimų.
Trakų rajono savivaldybės administracijos Aplinkosaugos ir viešosios tvarkos skyriaus teisininkas	4.6. Kontroliuoja ir prižiūri, kaip laikomasi teisės aktų reikalavimų, už kurių pažeidimą ar nevykdymą numatyta administracinė atsakomybė, renka įrodymus, susijusius su administraciniais teisės nusižengimais <...>.

Savivaldybių administracijų atstovų teigimu, nuo 2020 m. lapkričio 1 d. įsigaliojus naujai VAĮ redakcijai prekybos ir viešųjų paslaugų teikimo viešosiose vietose ir turgavietėse priežiūra gali būti atliekama vykdant administracinę procedūrą (skundų nagrinėjimą), o tai reiškia, kad tokią priežiūrą gali vykdyti ne tik valstybės tarnautojai, bet ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad pateiktuose pavyzdžiuose viešojo administravimo funkcijas vykdė darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis, dar iki minėto įstatymo pakeitimo įsigaliojimo.

- **Vykdyti savivaldybei deleguotą mobilizacijos funkciją.** Pagal Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo 27 punktą, kai priimama į savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo, atsakingo už Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytų funkcijų atlikimą, pareigas, į komisiją skiriamas Mobilizacijos ir pilietinio pasipriešinimo departamento prie Krašto apsaugos ministerijos atstovas. Tokia nuostata reiškia, kad pareigas, kurias einantis asmuo yra atsakingas už Lietuvos Respublikos mobilizacijos ir

priimančiosios šalies paramos įstatymo 10 straipsnio 1 dalyje nustatytų funkcijų atlikimą, turi vykdyti valstybės tarnautojas, o ne darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį (informacija pateikiama žemiau esančioje lentelėje):

Pareigų pavadinimas	Pareigybės aprašyme nustatyta funkcija
Pagėgių savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos ir viešosios tvarkos skyriaus vyresniojo specialisto	6.2.8. Įstatymų nustatytais atvejais organizuoja nustatytas mobilizacijos, demobilizacijos ir priimančiosios šalies paramos teikimo funkcijas, naudojant institucijos civilinį mobilizacinio personalo rezervą.
Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Juridinio ir viešųjų pirkimų skyriaus vyriausiojo specialisto	7.2. Vykdo savivaldybėms valstybės deleguotą, Lietuvos Respublikos teisės aktais nustatytą mobilizacijos funkciją.

- **Pavaduoti seniūną, kuris yra valstybės tarnautojas**, jo atostogų, laikino nedarbingumo ir kitais atvejais yra pavesta Šilutės rajono savivaldybės administracijos Juknaičių, Katyčių, Šilutės, Rusnės, Usėnų, Kintų, Gardamo, Saugų, Žemaičių Naumiesčio seniūnijos viešojo administravimo specialistams (10 pareigybių).

- **Rengti teisės aktų projektus, kitus teisinio pobūdžio dokumentus, taikos sutartis.** Pagal naujo VAĮ, įsigaliojusio nuo 2020 m. lapkričio 1 d., 6 straipsnio 1 punktą administracinis reglamentavimas yra viešojo administravimo sritis. Tokia pati nuostata buvo įtvirtinta ir anksčiau galiojusio VAĮ 5 straipsnio 1 punkte. Pagal naujo VAĮ nuostatas administracinis reglamentavimas apibrėžiamas kaip viešojo administravimo subjektų veikla rengiant įstatymų ir kitų norminių teisės aktų projektus ir priimant norminius administracinius aktus. Anksčiau galiojęs VAĮ administracinį reglamentavimą apibrėžė kaip viešojo administravimo subjekto veikla, apimanti norminių administracinių aktų priėmimą įstatymams ir kitiems teisės aktams įgyvendinti. Taigi administracinio reglamentavimo sąvoka iš esmės nepasikeitė. Žemiau esančioje lentelėje pateikti pavyzdžiai rodo, kad nors administracinis reglamentavimas buvo ir yra viešojo administravimo sritis, tačiau administracinio reglamentavimo funkcijas vykdė ir darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

Pareigų pavadinimas	Pareigybės aprašyme nustatyta funkcija
Ekonomikos ir inovacijų ministerijos Ekonomikos plėtros departamento Žmogiškųjų išteklių plėtros skyriaus vyriausiasis specialistas	5.1. Rengia teisės aktų projektus reglamentuojamų profesinių kvalifikacijų pripažinimo srityje.
Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus vyriausiasis specialistas	4.5. Rengia savivaldybės institucijų teisės aktų projektus ir kitus Savivaldybės vidaus dokumentus, organizuoja jų įgyvendinimą.
Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus vyriausiasis specialistas	4.5. Ruošia sutarčių, savivaldybės institucijų teisės aktų projektus ir kitus savivaldybės vidaus dokumentus, organizuoja jų įgyvendinimą.
Šiaulių rajono savivaldybės administracijos Teisės ir personalo administravimo skyriaus vyriausiasis specialistas	4.1.2. Rengia teisinio pobūdžio dokumentus, skirtus valstybės ir savivaldybių institucijoms; 4.1.5. Rengia taikos sutartis.

Teisingumo ministerijos Teisminės justicijos ir civilinės teisės grupės patarėjas	6.3. Rengia apžvalgas, prisideda prie kitų grupės narių rengiamų teisės aktų projektų rengimo, vertinimo.
Trakų rajono savivaldybės administracijos Aplinkosaugos ir viešosios tvarkos skyriaus teisininkas	4.5. Pagal kompetenciją rengia teisės aktų projektus.
Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo skyriaus vyriausiasis specialistas (pareigybė galiojo nuo 2020-08-03 iki 2020-10-31)	4.3. Rengia teisės aktų projektus ir kitus susijusius dokumentus dėl administracinių paslaugų teikimo.

• ***Nagrinėti arba dalyvauti nagrinėjant pranešimus, prašymus, skundus ir rengti atsakymus.*** Pagal VAĮ redakcijos, galiojusios iki 2020 m. spalio 31 d., 10 straipsnio 3 dalies nuostatas gautas asmens prašymas ar skundas buvo pagrindas viešojo administravimo subjektui priimti administracinį sprendimą. Administracinis sprendimas priimamas atlikus administracinę procedūrą, kurią VAĮ redakcijos, įsigaliojusios nuo 2020 m. lapkričio 2 d., 7 straipsnio 2 dalies nuostatos suteikė teisę atlikti ir viešojo administravimo subjekto darbuotojams. Žemiau esančioje lentelėje pateikti pavyzdžiai rodo, kad ir iki VAĮ pakeitimų darbuotojams buvo pavedama nagrinėti pranešimus, prašymus, skundus ir rengti atsakymus.

Pareigų pavadinimas	Pareigybės aprašyme nustatyta funkcija
Akmenės rajono savivaldybės administracijos Statybos skyriaus statybos darbų prižiūrėtojas (3 pareigybės)	Nagrinėja piliečių ir kitų asmenų prašymus, pareiškimus, pasiūlymus ir skundus statybos klausimais, rengia atsakymų projektus tam, kad būtų suteikta informacija pagal kompetenciją.
Alytaus miesto savivaldybės administracijos Statybos skyriaus vedėjo pavaduotojas	4.15. Nagrinėja asmenų prašymus, pasiūlymus pagal savo kompetenciją, teikia pasiūlymus, rengia atsakymus.
Alytaus rajono savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir architektūros skyriaus vyriausiasis specialistas	4.7. Nagrinėja juridinių ir fizinių asmenų prašymus, pasiūlymus ir skundus, rengia atsakymus į juos.
Biržų rajono savivaldybės administracijos Žemės ūkio skyriaus melioracijos technikas	4.6. Pagal kompetenciją nagrinėti gaunamus fizinių ir juridinių asmenų skundus (prašymus) bei pasiūlymus susijusius su melioracijos darbų organizavimu, statinių statyba, rekonstravimu, remontu, naudojimu bei priežiūra.
Elektrėnų savivaldybės administracijos Vievio, Elektrėnų seniūnijos specialistas (2 etatai)	Nagrinėja asmenų prašymus, skundus, pasiūlymus, imasi priemonių dėl jų sprendimo ir rengia asmenims atsakymų projektus pagal savo kompetenciją.
Ignalinos rajono savivaldybės administracijos Ignalinos miesto seniūnijos aplinkos gerinimo specialistas	4.7. Pagal savo kompetenciją rengia atsakymus į gautus fizinių ir juridinių asmenų prašymus, skundus, pasiūlymus.
Joniškio rajono savivaldybės administracijos Ekonominės plėtros ir investicijų skyriaus statybos inžinierius	7.4. Nagrinėja pagal kompetenciją asmenų prašymus, skundus, rengia atsakymus.
Jurbarko rajono savivaldybės administracijos Eržvilko, Girdžių, Jurbarkų, Raudonės, Seredžiaus, Skirsnemunės, Šimkaičių, Veliuonos, Viešvilės seniūnijos specialistas (9 pareigybės)	4.13. Savo kompetencijos ribose nagrinėja piliečių prašymus, pasiūlymus.

Kazlų Rūdos savivaldybės administracijos Teisės ir viešųjų pirkimų skyriaus vyriausiasis specialistas	4.12. Pagal pareigybei priskirtą kompetenciją priima interesantus, nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų gaunamus pareiškimus, prašymus, raštus, skundus ir rengia atsakymų projektus.
Kelmės rajono savivaldybės administracijos Statybos ir infrastruktūros skyriaus vyriausiasis specialistas (2 pareigybės)	Pagal kompetenciją priima gyventojus, įmonių, organizacijų atstovus, kitus suinteresuotus asmenis, nagrinėja jų prašymus ir skundus, rengia jiems raštiškus atsakymus.
Kretingos rajono savivaldybės administracijos Statybos skyriaus specialisto	4.6. Nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundus ir prašymus, savo kompetencijos klausimais, rengia atsakymų projektus, siūlo sprendimus konfliktams išspręsti.
Neringos savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos skyriaus viešojo administravimo specialistas	6.15. Pagal savo kompetenciją aptarnauja ir konsultuoja asmenis, nagrinėja asmenų prašymus, pareiškimus, skundus, pasiūlymus, rengia į juos atsakymus.
Neringos savivaldybės administracijos Miesto tvarkymo ir statybos viešojo administravimo specialistas	5.10. Priima ir konsultuoja asmenis pagal kompetenciją, nagrinėja ir atsako į jų prašymus, skundus, pasiūlymus.
Lazdijų rajono savivaldybės administracijos Būdviečio, Kapčiamiesčio, Krosnos, Lazdijų, Noragėlių, Seirijų, Šeštokų, Švėntezerio, Lazdijų miesto, Kučiūnų, Veisiejų seniūnijos specialistas (11 pareigybių)	5.28. Seniūno pavedimu nagrinėja gyventojų pasiūlymus, prašymus, paklausimus bei skundus.
Palangos miesto savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus architektas, Juridinio ir personalo skyriaus teisininkas (2 etatai)	4.9. Užtikrindamas tinkamą asmenų aptarnavimą, prašymų nagrinėjimą ir teisės aktų įgyvendinimą, nagrinėja ir rengia atsakymus į prašymus, paklausimus, pasiūlymus ir skundus, rengia raštų projektus, dalyvauja juos rengiant.
Pasvalio rajono savivaldybės administracijos Vietinio ūkio ir plėtros skyriaus statybos inžinierius	4.8. Nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų prašymus, pasiūlymus, skundus, raštus savo kompetencijos klausimais, rengia atsakymus į juos teisės aktų nustatyta tvarka.
Radviliškio rajono savivaldybės administracijos Statybos ir viešosios tvarkos skyriaus vyriausiasis specialistas	7.10. Pagal kompetenciją nagrinėja gaunamus fizinių ir juridinių asmenų skundus (prašymus), bei pasiūlymus susijusius su statybos darbų organizavimu, statinių statyba, rekonstravimu, remontu, naudojimu bei priežiūra vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu, Lietuvos Respublikos statybos įstatymu, Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės įstatymu, Lietuvos Respublikos žemės reformos įstatymu ir kitais teisės aktais bei normatyviniais statybos techniniais reglamentais.
Sveikatos apsaugos ministerijos Farmacijos politikos skyriaus vyriausiasis specialistas	6.2. Pagal kompetenciją nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų prašymus, skundus ir pasiūlymus bei rengia į juos atsakymus.
Šilutės rajono savivaldybės administracijos Planavimo ir plėtros skyriaus viešojo administravimo specialistas (3 pareigybės)	4.11. Pagal pareigybei priskirtą kompetenciją priimti interesantus, nagrinėti gyventojų prašymus, skundus ir rengti atsakymus į paklausimus bei raštus.
Tauragės rajono savivaldybės administracijos Tauragės miesto seniūnijos viešojo administravimo specialistas	4.9. Nagrinėja skundus ir kitus dokumentus pagal kompetenciją, rengia atsakymus.
Trakų rajono savivaldybės administracijos Aplinkosaugos ir viešosios tvarkos skyriaus specialistas, taip pat teisininkas	4.1. Nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundus, raštus ar kitą gautą informaciją skyriaus kompetencijos klausimais, atlieka patikrinimus, rengia atsakymų projektus pareiškėjams.
Varėnos rajono savivaldybės administracijos Finansų ir investicijų skyriaus statybų inžinierius (2 pareigybės) ir specialistas	Nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų prašymus dėl mokesčių (žemės, valstybinės žemės nuomos, nekilnojamojo turto, paveldimo turto) lengvatų teikimo ir rengia Savivaldybės tarybai sprendimo projektus svarstyti fizinių ir juridinių asmenų prašymus dėl mokesčių lengvatų teikimo.
Vilkaviškio rajono savivaldybės administracijos Architektūros ir	4.13. Rengia atsakymus į fizinių bei juridinių asmenų prašymus, skundus Skyriaus veiklos klausimais, dalyvauja komisijų darbe.

urbanistikos skyriaus vyresnysis specialistas (2 pareigybės)	
Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Administracinių nusižengimų tyrimo skyriaus vyresnysis specialistas (3 pareigybės)	6.12. Nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų pranešimus, prašymus ir skundus įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.
Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Fabijoniškių, Grigiškių, Justiniškių, Karoliniškių, Lazdynų, Naujamiesčio, Naujininkų, Naujosios Vilnios, Panerių, Rasų, Verkių seniūnijos specialistas (darbuotojas) (12 pareigybių)	Pagal savo kompetenciją nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų skundus, prašymus ir pasiūlymus, teikia atsakymus pareiškėjams, konsultuoja fizinius ir juridinius asmenis.
Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Nemenčinės seniūnijos mentorius	4.9. Nagrinėja fizinių ir juridinių asmenų pranešimus, prašymus, skundus, konsultuoja į seniūniją besikreipiančius interesus.
Zarasų rajono savivaldybės administracijos Dusetų seniūnijos ūkio reikalų specialistas	Konsultuoja seniūnijai priskirtos teritorijos gyventojus ir nagrinėja gyventojų prašymus ir skundus, rengia atsakymų projektus.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme atvejį, kai darbuotojo, kuris vykdo viešojo administravimo funkcijas, pareigybė buvo įsteigta vietoj karjeros valstybės tarnautojo pareigybės, o į darbuotojo pareigas buvo priimtas tas pats asmuo. Palangos miesto savivaldybės administracijos Architektūros ir teritorijų planavimo skyriaus architekto (darbuotojo) pareigybė galioja nuo 2020 m. gegužės 29 d. Tą pačią dieną į pareigas buvo priimtas asmuo, kuris iki 2020 m. gegužės 28 d. buvo karjeros valstybės tarnautoju eidamas to paties skyriaus vedėjo pavaduotojo (savivaldybės vyriausiojo architekto) pareigas.

Taip pat buvo nustatytas ir darbuotojo pareigybės aprašymo, tame tarpe reikalavimų išsilavinimui bei vykdomų funkcijų keitimo atvejis. Alytaus rajono savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir architektūros skyriaus vyriausiojo specialisto pareigybės aprašymas, patvirtintas 2019 m. lapkričio 15 d. direktoriaus įsakymu Nr. D1-821, buvo pakeistas administracijos direktoriaus 2020 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. D1-1054. Darbuotojas į pareigas buvo priimtas 2020 m. spalio 1 d. Iki 2020 m. rugsėjo 30 d. galiojęs pareigybės aprašymas buvo patvirtintas 2020 m. sausio 15 d. Jame buvo nustatytas reikalavimas turėti ne žemesnį kaip aukštąjį universitetinį technologijos mokslų studijų srities inžinerijos studijų krypties išsilavinimą su bakalauro kvalifikaciniu laipsniu ar jam prilygintu išsilavinimu arba aukštąjį koleginių technologijos mokslų studijų srities inžinerijos studijų krypties išsilavinimą su profesinio bakalauro kvalifikaciniu laipsniu ar jam prilygintą išsilavinimą. Pakeitus pareigybės aprašymą 2020 m. rugsėjo 30 d. reikalavimai išsilavinimui pasikeitė, nes buvo nustatyta, kad darbuotojas turi turėti ne žemesnį kaip aukštąjį universitetinį išsilavinimą su bakalauro kvalifikaciniu laipsniu ar jam prilygintu išsilavinimu arba aukštąjį koleginių išsilavinimą su profesinio bakalauro kvalifikaciniu laipsniu ar jam prilygintą išsilavinimą. Atnaujintame pareigybės aprašyme taip pat pasikeitė ir funkcijos iš inžinerinių į bendro pobūdžio. Pažymėtina, kad į darbuotojo pareigas priimtas asmuo kurį laiką ėjo savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojo pareigas.

Atlikdami korupcijos rizikos analizę nustatėme ir atvejį, kai apribojus asmens teisę dirbti valstybės tarnyboje ar valstybės tarnautojui prilygintose pareigose, asmuo buvo įdarbintas savivaldybės institucijoje pagal darbo sutartį ir jam pavestos viešojo administravimo funkcijos. Kauno rajono savivaldybės administracijos Garliavos seniūnijos vyriausiojo specialisto, dirbančio pagal darbo sutartį, pareigybės aprašymas buvo patvirtintas 2020 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. ĮS-38. Pažymėtina, kad šios pareigybės paskirtis yra padėti seniūnui vykdyti viešojo administravimo funkcijas, organizuoti viešųjų paslaugų teikimą seniūnijoje. Pareigybės aprašymo 6.2 punkte nustatyta, kad darbuotojas dalyvauja rengiant ir įgyvendinant gyventojų užimtumo programas seniūnijos teritorijoje, t. y. atitinka viešojo administravimo sritis - administracinis reglamentavimas bei, galimai, administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė (prižiūrint kaip nepavaldūs subjektai įgyvendina tas programas). Pareigybės aprašymo 6.6 punkte nustatyta, kad darbuotojas vykdo seniūnijos teritorijoje Kauno rajono savivaldybės švaros ir tvarkos, Gyvūnų laikymo taisyklių koordinavimą, t. y. atitinka viešojo administravimo sritį - administracinių sprendimų įgyvendinimo kontrolė (nepavaldžių subjektų priežiūra). Pareigybės aprašymo 6.7 punkte nustatyta, kad darbuotojas rengia raštus ir atsakymus pagal gyventojų pareiškimus, prašymus ir skundus, t. y. atitinka viešojo administravimo sritį - administracinių paslaugų teikimas (prašymų ir skundų nagrinėjimas). Pareigybės aprašymo 6.10 punkte nustatyta, kad darbuotojas vykdo kitus vienkartinio pobūdžio seniūno pavedimus, siekdamas įgyvendinti institucijos strateginius tikslus, t. y. ši funkcija gali apimti visas viešojo administravimo sritis. VTD pateikė nuomonę, kad atsižvelgiant į pareigybės aprašyme nustatytą paskirtį bei minėtas funkcijas, mano, jog ši pareigybė turėtų būti priskiriama valstybės tarnautojo pareigybei, o ne darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį pareigybei. Į minėtas vyriausiojo specialisto, dirbančio pagal darbo sutartį pareigas, 2020 m. sausio 15 d., t. y. praėjus 7 dienoms nuo pareigybės įsteigimo, buvo priimtas asmuo, kuriam buvo atimta teisė dirbti valstybės tarnyboje. Pažymėtina, kad Kauno rajono savivaldybės administracijos direktorius 2020 m. birželio 3 d. įsakymu Nr. ĮS-1125 pakeitė pareigybės aprašymą ir šiai pareigybei nustatė iš esmės techninio pobūdžio funkcijas: padėti seniūnijos seniūnui prižiūrėti parkus, skverus, viešąsias erdves, komunalinių paslaugų surinkimo vietas, aktyvaus poilsio aikšteles.

Pažymėtina, kad Specialiųjų tyrimų tarnybos Analitinės antikorupcinės žvalgybos valdyba atliko tyrimą dėl aukščiau nurodytų viešojo administravimo funkcijas vykdančių darbuotojų ryšių su politinėmis partijomis ir giminystės (giminystės, santuokos ar svainystės) ryšių su toje pačioje valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje dirbančiais asmenimis. Nustatyta, kad iš 61 asmens, kurie buvo įdarbinti nuo 2019 m. sausio 1 d., 7 asmenys turėjo ryšių su politinėmis partijomis, kurių atstovai turėjo daugiausia mandatų savivaldybių tarybose ar buvo išrinkti merais: Alytaus rajono savivaldybės administracijos Komunalinio ūkio ir architektūros skyriaus vyriausiasis specialistas (1), Alytaus rajono savivaldybės administracijos Teisės ir vidaus administravimo skyriaus vyresnysis specialistas (2), Pagėgių savivaldybės administracijos Civilinės metrikacijos ir viešosios tvarkos skyriaus vyresnysis

specialistas (3), Rokiškio rajono savivaldybės administracijos Kamajų seniūnijos vyriausiasis specialistas (4), Vilniaus rajono savivaldybės administracijos Nemenčinės seniūnijos mentorius (5), Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Panerių seniūnijos specialistas (6), Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Pašilaičių seniūnijos specialistas (darbuotojas) (7). Taip pat buvo nustatyta, kad 4 asmenų, dirbančių pagal darbo sutartį, giminaičiai (sutuoktiniai, broliai ar seserys) dirba toje pačioje savivaldybės administracijoje: Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Naujosios Vilnios seniūnijos specialistas, Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Rasų seniūnijos specialistas, Palangos miesto savivaldybės administracijos Rinkliavų skyriaus viešojo administravimo specialistas, Varėnos rajono savivaldybės administracijos Finansų ir investicijų skyriaus specialistas. Pažymėtina, kad tiesioginio pavaldumo santykių tarp giminystės ryšiais susijusių asmenų nenustatyta.

Nors Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1162 redakcija) 2 punkte nustatytos pareigos valstybės ir savivaldybių įmonėse, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamose valstybės ir savivaldybių įstaigose bei viešosiose įstaigose, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, į kurias siekiant parinkti darbuotoją organizuojamas konkursas, tačiau nustatyti atvejai rodo, kad šis sąrašas neapima dalies pareigų, į kurias galėtų būti organizuojamas konkursas, pavyzdžiui, institucijos viešojo administravimo specialistas, seniūnijos specialistas, architektas ir pan. Siekdama priimti į darbą darbuotoją, kurio pareigybė nėra nurodyta minėtame sąrašo, įstaiga neprivalo skelbti konkurso, todėl darbuotojo pareigybės aprašymas nėra viešinamas. Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2020 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 1064 pritarė Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas sąrašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įsigaliojimo“, pakeitimui, kuriuo keičiamas nurodyto sąrašo 2.4.3 papunktis, jame numatant, kad priimant į pareigas konkursas turi būti organizuojamas valstybės ir savivaldybių įmonių, iš valstybės, savivaldybių ir Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetų bei iš kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų finansuojamų valstybės ir savivaldybių įstaigų bei viešųjų įstaigų, kurių savininkė yra valstybė ar savivaldybė, darbuotojams, vykdančioms viešojo administravimo funkcijas, jei tai nurodyta pareigybės aprašyme²⁰. Šis pakeitimas įsigalios 2021 m. sausio 1 d.

Įstaigų vadovai, pavesdami darbuotojams vykdyti viešojo administravimo funkcijas, naudojami jiems suteikta itin plačia diskrecija personalo valdymo srityje ir kontrolės prižiūrint valstybės tarnybą trūkumais. Be to, pagal darbo sutartį dirbančių asmenų priėmimas ir viešojo administravimo funkcijų jiems pavedimas gali būti būdas, siekiant išvengti centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos proceso

²⁰ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2020 m. rugsėjo 30 d. nutarimas Nr. 1064 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimo Nr. 496 „Dėl Lietuvos Respublikos darbo kodekso įgyvendinimo“ pakeitimo“

ar įdarbinti susijusius asmenis ar asmenis, kuriems yra apribota teisė dirbti valstybės tarnyboje, kas laikoma korupcijos rizikos veiksniu.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: užtikrinti steigiamų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir vykdančių viešojo administravimo funkcijas, pareigybių kontrolę bei nustatyti priemones, kurios neleistų be konkurso priimti į pareigas darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, ir pavesti jam vykdyti viešojo administravimo funkcijas.

2.12 Tobulintina užsienio kalbų mokėjimo tikrinimo tvarka

Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo 37 punkte nustatyta, kad valstybės tarnautojo pareigoms eiti reikalingos (-ų) užsienio kalbos (-ų) mokėjimas turi būti patikrintas iki pretendentų vertinimo komisijoje pradžios. Užsienio kalbos mokėjimo tikrinimo tvarką nustato vidaus reikalų ministras. Užsienio kalbų mokėjimo tikrinimo priimant į valstybės tarnautojo pareigas tvarkos aprašas buvo patvirtintas vidaus reikalų ministro 2013 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. 1V-447 (2019 m. kovo 20 d. įsakymo Nr. 1V-279 redakcija). Pagal šio aprašo 4 punktą pretendentų anglų, prancūzų ir vokiečių kalbų mokėjimą tikrina asmenys, turintys teisę naudoti Aprašo 1 ir 2 prieduose nustatytus tarptautinius užsienio kalbų egzaminus ir (ar) tarptautinius užsienio kalbų mokėjimo lygio nustatymo testus. Pagal to paties aprašo 12 punktą kitų užsienio kalbų, išskyrus anglų, prancūzų ir vokiečių, (toliau – Kitos užsienio kalbos) mokėjimą tikrina VTD, kai į įstaigos vadovo, karjeros valstybės tarnautojo ar pakaitinio valstybės tarnautojo pareigas priimama centralizuotai konkurso ar atrankos būdu. Kitų užsienio kalbų mokėjimo lygį nustato ekspertas, turintis aukštąjį universitetinį ar jam prilygintą filologijos krypties išsilavinimą, ir ne mažesnę kaip 3 metų Kitos užsienio kalbos, kurios mokėjimas yra tikrinamas, mokymo patirtį. Kitų užsienio kalbų mokėjimo lygio nustatymo paslaugos gali būti perkamos Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nustatyta tvarka. VTD informavo, kad kitų užsienio kalbų mokėjimo tikrinimo paslaugas įsigijo viešųjų pirkimų būdu. Atsižvelgiant į numatomą pirkimo sutarties vertę, pirkimai buvo atliekami neskelbiamos apklausos būdu. Pagal 2019 m. gegužės 23 d. Paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutartį Nr. 27F11-62, sudarytą su VšĮ „Raidos kryptys“, paslaugos buvo teikiamos 12 mėnesių arba kol bus išnaudotos paslaugoms skirtos lėšos – 1 000 Eur. Sutarties kaina: 1 akad. val. – 20 eurų. Per laikotarpį nuo 2019-05-23 iki 2020-05-22 VšĮ „Raidos kryptys“ paslaugas teikė 36 akad. val. už 720 Eur. 2020 m. gegužės 28 d., atlikus viešojo pirkimo procedūras, su VšĮ „Raidos kryptys“ buvo pasirašyta paslaugų viešojo pirkimo-pardavimo sutartis Nr. 27F11-70, kurioje numatyta, kad sutarties kaina – iki 3000 Eur be pridėtinės vertės mokesčio, o vienos akademinės valandos įkainis yra 25 Eur.

Taigi rusų ir lenkų kalbos tikrinimas pretendentsams į valstybės tarnautojo pareigas yra nemokamas, o pretendentai į valstybės tarnautojo pareigas, kurioms yra nustatytas tam tikras anglų, prancūzų ar vokiečių kalbų mokėjimo lygis, už paslaugą turi mokėti. Pavyzdžiui, ši paslauga

pretendentams Radviliškio rajono savivaldybės Švietimo ir sporto paslaugų centro suaugusiųjų ir jaunimo neformaliojo ugdymo skyriuje kainuotų 20 Eur, VšĮ „Raidos kryptys“ – 29 Eur, VšĮ „American English School“ – 49 Eur.

Manytina, kad skirtinga pretendentų į valstybės tarnautojo pareigas užsienio kalbų testavimo sistema gali diskriminuoti asmenis pagal kalbos mokėjimą. Be to, lenkų ir rusų kalbos mokėjimo testavimas VTD lėšomis gali skatinti įstaigas nustatyti šių kalbų mokėjimą kaip specialųjį reikalavimą dažniau nei būtina. Pažymėtina, kad valstybės tarnautojams reikalavimas mokėti ne Europos Sąjungos valstybės narės kalbą turėtų būti pagrįstas vykdomų funkcijų specifika.

Pasiūlymas Vidaus reikalų ministerijai: Užsienio kalbų mokėjimo tikrinimo priimant į valstybės tarnautojo pareigas tvarkos apraše nustatyti vienodą tvarką visų užsienio kalbų mokėjimo tikrinimui, pavyzdžiui, visais atvejais pretendentai už kalbos mokėjimo tikrinimą moka patys. Taip pat siūlome VTD nustatyti papildomas kontrolės priemones tikrinant pareigybių aprašymuose nustatyto specialiojo reikalavimo mokėti ne Europos Sąjungos valstybės narės kalbą pagrįstumą.

3. MOTYVUOTOS IŠVADOS (PASTABOS)

Išanalizavus centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo procesus darytina išvada, kad šioje srityje yra korupcijos rizika dėl šių korupcijos rizikos veiksnių²¹:

3.1. Kritinės antikorupcinės pastabos:

3.1.1. Nenustatyta konkursų ir atrankų į laisvas valstybės tarnautojų pareigas VTD organizavimo tvarka, todėl neaišku, ar visi komisijos nariai gali būti deleguoti pačios VTD, ar turi būti užtikrinamas centralizuotai vykdomų konkursų ir atrankų nepriklausomumas komisijos narius deleguojant kitoms įstaigoms (motyvai išdėstyti 2.2 poskyryje).

3.1.2. Nenustatytas reikalavimas viešai skelbti informaciją apie laisvas valstybės tarnautojų pareigas, todėl asmenims, suinteresuotiems tapti valstybės tarnautojais, nėra galimybių susipažinti su laisvų valstybės tarnautojų sąrašu ir pareigybių aprašymais, o valstybės tarnautojai tokiais atvejais gali prarasti galimybę pasinaudojant tarnybinio kaitumo būdu kandidatuoti į pareigas kitoje įstaigoje. Galimas informacijos paieškos būdas tiesiogiai kreipiantis į įstaigas neužtikrina skaidrumo (motyvai išdėstyti 2.3 poskyryje).

3.1.3. Pareigybių aprašymuose nustatyti specialieji reikalavimai buvo keičiami prieš skelbiant konkursą. Visuomenei gali kilti įtarimų, kad konkurso į valstybės tarnautojo pareigas specialieji reikalavimai, pavyzdžiui, darbo patirties, išsilavinimo, kalbų mokėjimo lygio, buvo pritaikomi konkrečiam asmeniui, taip siekiant sumažinti galimų pretendentų ir kartu konkurentų skaičių (motyvai išdėstyti 2.6 poskyryje).

3.1.4. Pareigybių aprašymai buvo pakeisti po konkurso paskelbimo. Įstaigai pakeitus pareigybės aprašymą iki įvykstant konkursui, pareigybės aprašymas, galiojęs konkurso paskelbimo metu, nebeteko galios. Tokiu būdu gali būti sudaromos sąlygos laimėjusiam konkursą valstybės tarnautojui vykdyti kitokias funkcijas nei buvo nustatytos paskelbus konkursą (motyvai išdėstyti 2.7 poskyryje).

3.2.6. Valstybės tarnautojų centralizuotos atrankos proceso gali būti išvengiama priimant pagal darbo sutartis darbuotojus ir jiems paskiriant vykdyti viešojo administravimo funkcijas. Tai taip pat gali būti būdas valstybės ar savivaldybės institucijoje ar įstaigoje įdarbinti susijusius asmenis ar asmenis, kuriems yra apribota teisė dirbti valstybės tarnyboje (motyvai išdėstyti 2.11 poskyryje).

3.2. Kitos antikorupcinės pastabos:

3.2.1. Neužtikrinta Valstybės tarnybos įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo priežiūra, nes VTD nuo 2019 m. sausio 1 d. buvo panaikinti įgaliojimai vykdyti šio įstatymo ir su juo susijusių teisės aktų priežiūros funkcijų, atlikti patikrinimus valstybės ir savivaldybių institucijose ir įstaigose, o nuo 2019 m. rugpjūčio 1 d. panaikinti įgaliojimai nagrinėti asmenų skundus

²¹ Išvadas pagrindžiantys motyvai pateikti išvados dėl korupcijos rizikos analizės 2 skyriuje.

ir prašymus VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo klausimais. Atlikus korupcijos rizikos analizę nustatyta, kad neužtikrinant VTĮ ir su juo susijusių teisės aktų įgyvendinimo kontrolės, valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai neatitinka teisės aktų reikalavimų, Valstybės tarnautojų registre neskelbiami kai kurių valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai (motyvai išdėstyti 2.1 poskyryje).

3.2.2. Nesilaikoma nustatytų terminų skelbti konkursus į laisvas valstybės tarnautojų pareigas. Tam tikrais atvejais įstaigos konkursus į laisvas valstybės tarnautojo pareigas vėlavo paskelbti daugiau kaip 200 dienų arba beveik 6 mėnesius. Nustatytas atvejis, kai konkursas nebuvo paskelbtas 585 dienas nuo termino pasibaigimo. Įstaigoms delsiant skelbti konkursus į laisvas pareigas, visuomenei gali kilti abejonių dėl personalo administravimo veiklos skaidrumo, ypač dėl galimo suinteresuotumo į laisvas pareigybes priimti susijusius asmenis (motyvai išdėstyti 2.4 poskyryje).

3.2.3. Nenustatytas konkurso į laisvas valstybės tarnautojo pareigas skelbimo dažnumas, todėl vieną kartą paskelbtam konkursui neįvykus, įstaiga neprivalo skelbti konkurso dar kartą (motyvai išdėstyti 2.5 poskyryje).

3.2.4. Nenustatytas terminas, per kiek turi įvykti konkursas ar atranka nuo paskelbimo dienos. Suinteresuotiems konkursu ar atranka asmenims, ypač jose dalyvaujantiems pretendents, gali kilti abejonių, ar nėra vilkinama organizuoti konkursą ar atranką. Tam tikrais atvejais konkursas į seniūnijų valstybės tarnautojų pareigas įvyko praėjus nuo 36 iki 111 dienų nuo jo paskelbimo (motyvai išdėstyti 2.8 poskyryje).

3.2.5. Komisijos nariai, vertindami pretendentų kompetencijas ir gebėjimus, tą patį pretendentą gali įvertinti labai skirtingai. Ženklus balų skirtumas už to paties pretendento tą patį atsakymą gali sukelti įtarimų dėl protegavimo ar bandymo sumažinti galutinį vertinimo balą (motyvai išdėstyti 2.10 poskyryje).

3.3. Kitos pastabos:

3.3.1. Nėra reikalavimo atšaukus konkursą ar atranką viešai nurodyti atšaukimo priežastį. Konkursai buvo atšaukti dėl įvairių priežasčių: pareigybės aprašymo keitimo, tarnybinio kaitumo, atkurto valstybės tarnautojo statuso, darbo organizavimo pokyčių arba struktūrinių pertvarkymų. Kai kurios įstaigų nurodytos konkursų atšaukimo priežastys galimai yra nepagrįstos (motyvai išdėstyti 2.9 poskyryje).

3.3.2. Tobulintina užsienio kalbų mokėjimo tikrinimo tvarka, nes rusų ir lenkų kalbos tikrinimas pretendents į valstybės tarnautojo pareigas yra nemokamas, o pretendents į valstybės tarnautojo pareigas, kurioms yra nustatytas tam tikras anglų, prancūzų ar vokiečių kalbų mokėjimo lygis, už paslaugą turi mokėti. Manytina, kad skirtinga užsienio kalbų testavimo sistema gali diskriminuoti pretendentus. Be to, lenkų ir rusų kalbos mokėjimo testavimas VTD lėšomis gali skatinti įstaigas nustatyti šių kalbų mokėjimą kaip specialųjį reikalavimą dažniau nei būtina (motyvai išdėstyti 2.12 poskyryje).

Atsižvelgdami į išdėstytas aplinkybes ir siekdami užtikrinti skaidresnę ir efektyvesnę centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo procesą, parengėme pasiūlymus, kuriuos pateikiame korupcijos rizikos analizės išvados ketvirtame skyriuje.

4. PASIŪLYMAI²²

Siekdami sumažinti korupcijos rizikos veiksnių įtaką centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo veiklos srityje, teikiame Vidaus reikalų ministerijai įgyvendinti šiuos pasiūlymus pagal nustatytą kompetenciją:

4.1. Pasiūlymai atsižvelgiant į kritines antikorpines pastabas:

4.1.1 Inicijuoti Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašo pakeitimą nustatant konkursų ir atrankų į laisvas VTD karjeros valstybės tarnautojų, iš jų ir įstaigos vadovo, įstaigos vadovo pavaduotojo ir įstaigos padalinio vadovo, ir pakaitinių valstybės tarnautojų pareigas komisijų sudarymo tvarką pagal pateiktus pastebėjimus. Siekiant išvengti galimo šališkumo ar suinteresuotumo dėl konkurso rezultatų, siūlytina prieš sudarant komisiją kiekvienu atveju įvertinti kandidatavusių asmenų ir potencialių komisijos narių darbovietes (motyvai išdėstyti 2.2 poskyryje).

4.1.2. Inicijuoti Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašo pakeitimą nustatant papildomą bendrąjį reikalavimą valstybės ir savivaldybių institucijoms ir įstaigoms interneto svetainėse skelbti informaciją apie laisvas pareigybes, jų aprašymus (motyvai išdėstyti 2.3 poskyryje).

4.1.3. Nustatyti papildomas kontrolės priemones VTD tikrinant prieš konkurso paskelbimą pakeistą valstybės tarnautojo pareigybės aprašymą arba nustatyti kitą alternatyvų pasiūlymo įgyvendinimo būdą (motyvai išdėstyti 2.6 poskyryje).

4.1.4. Inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kad būtų nustatytas draudimas keisti valstybės tarnautojo pareigybės, į kurią paskelbtas konkursas ar atranka, aprašymą (motyvai išdėstyti 2.7 poskyryje).

4.1.5. Užtikrinti steigiamų darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir vykdančių viešojo administravimo funkcijas, pareigybių kontrolę bei nustatyti priemones, kurios neleistų be konkurso priimti į pareigas darbuotojo, dirbančio pagal darbo sutartį, ir pavesti jam vykdyti viešojo administravimo funkcijas (motyvai išdėstyti 2.11 poskyryje).

4.2. Pasiūlymai atsižvelgiant į kitas antikorpines pastabas:

4.2.1. Inicijuoti diskusiją dėl Valstybės tarnybos įstatymo ir kitų susijusių teisės aktų nuostatų įgyvendinimo priežiūros ar imtis kitų alternatyvių nustatytų problemų sprendimo būdų, kad būtų užtikrinta minėtų teisės aktų nuostatų įgyvendinimo priežiūra (motyvai išdėstyti 2.1 poskyryje).

4.2.2. Svarstyti galimybę nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovams pareigą panaikinti valstybės tarnautojų pareigybes, kurios yra laisvos ilgiau nei 1 metus (motyvai išdėstyti 2.4 poskyryje).

²² Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, prašome per 3 mėnesius nuo šios išvados ir pasiūlymų gavimo dienos pateikti STT informaciją apie šioje išvadoje pateiktų pasiūlymų numatomą įgyvendinimą Jūsų įstaigoje.

4.2.3. Jeigu 2.4 poskyryje pateikto pasiūlymo nustatyti valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų vadovams pareigą panaikinti valstybės tarnautojų pareigybes, kurios yra laisvos ilgiau nei 1 metus po svarstymo būtų atsisakyta, alternatyviai siūlome nustatyti konkurso į laisvas valstybės tarnautojo pareigas skelbimo dažnumą, pavyzdžiui, praėjus ne daugiau kaip 2 mėnesiams nuo neįvykusio konkurso (motyvai išdėstyti 2.5 poskyryje).

4.2.4. Inicijuoti teisės aktų pakeitimus, kad būtų nustatytas konkurso ir atrankos įstaigoje organizavimo terminas nuo paskelbimo apie konkursą ar atranką dienos (motyvai išdėstyti 2.8 poskyryje).

4.2.5. Inicijuoti Priėmimo į valstybės tarnautojo organizavimo tvarkos aprašo pakeitimą, kad būtų nustatytos papildomos priemonės, leisiančios sumažinti korupcijos pasireiškimo tikimybę dėl konkurso ar atrankos komisijos narių galimų subjektyvių vertinimų siekiant proteguoti tam tikrus pretendentes, pavyzdžiui, teikti prioritetą pretendentų vertinimo metodui – testui arba nustatyti, kad komisijos nariui įvertinus pretendentą 1–2 balais turi būti nurodyti tokio vertinimo motyvai, arba svarstyti galimybę sumažinti vertinimo balais amplitudę – nustatant vertinimą nuo 1 iki 5 balų ir taip sumažinant piktnaudžiavimo galimybę, kai vienas komisijos narys gali nulemti laimėtoją (motyvai išdėstyti 2.10 poskyryje).

4.3. Pasiūlymai atsižvelgiant į kitas pastabas:

4.3.1. Teisės aktuose nustatyti galimas konkursų ar atrankų atšaukimo priežastis ir įstaigai atšaukus konkursą viešai skelbti priežastį (motyvai išdėstyti 2.9 poskyryje).

4.3.2. Užsienio kalbų mokėjimo tikrinimo priimant į valstybės tarnautojo pareigas tvarkos apraše nustatyti vienodą tvarką visų užsienio kalbų mokėjimo tikrinimui, pavyzdžiui, visais atvejais pretendentai už kalbos mokėjimo tikrinimą moka patys. Taip pat siūlome VTD nustatyti papildomas kontrolės priemones tikrinant pareigybių aprašymuose nustatyto specialiojo reikalavimo mokėti ne Europos Sąjungos valstybės narės kalbą pagrįstumą (motyvai išdėstyti 2.12 poskyryje).

Direktoriaus pavaduotoja

Rūta Kaziliūnaitė

Agnė Putrimienė, tel. 8 706 63 337, el. p. agne.putrimiene@stt.lt

Rengėjos tiesioginis vadovas iki 2020 m. sausio 11 d. Vidmantas Mečkauskas, nuo 2020 m. sausio 12 d. laikinai einanti Korupcijos prevencijos valdybos viršininko pareigas Svetlana Krasilnikova, tel. 8 635 15 627, el. p. svetlana.krasilnikova@stt.lt

Išvados dėl korupcijos rizikos analizės centralizuotos valstybės tarnautojų atrankos organizavimo ir vykdymo veiklos srityse
I priedas

5. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ĮVERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA

I. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI TEISĖS AKTAI

1. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas.
2. Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymas.
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimas Nr. 1176 „Dėl Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo įgyvendinimo“.
4. Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimas Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.
5. Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2020 m. kovo 25 d. įsakymas Nr. 27V-21 „Dėl Pretendentų vertinimo komisijoje, naudojant telekomunikacijų galinius įrenginius, karantino Lietuvos Respublikos teritorijoje laikotarpiu tvarkos aprašo patvirtinimo“.
6. Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2019 m. lapkričio 29 d. įsakymas Nr. 27V-204 „Dėl Pretendentų vertinimo komisijos darbo reglamento patvirtinimo“.
7. Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2019 m. kovo 28 d. įsakymas Nr. 27V-63 „Dėl Pretendentų vertinimo komisijoje, naudojant telekomunikacijų galinius įrenginius, tvarkos aprašo patvirtinimo“.
8. Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2019 m. vasario 13 d. įsakymas Nr. 27V-25 „Dėl Pretendentų į įstaigos vadovo, priimamo konkurso būdu, pareigas kompleksinio vertinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.
9. Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos nuostatai, patvirtinti 2018 m. gruodžio 31 d. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro įsakymu Nr. 1V-983
10. Valstybės tarnybos departamento direktoriaus 2019 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. 27V-204 patvirtintas Pretendentų vertinimo komisijos darbo reglamentas.

II. ATLIEKANT KORUPCIJOS RIZIKOS ANALIZĘ ANALIZUOTI IR VERTINTI TEISĖS AKTAI, DOKUMENTAI IR INFORMACIJA

1. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymas.

2. Pareigybių, dėl kurių rengiamas konkursas, sąrašas, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. birželio 21 d. nutarimu Nr. 496 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimo Nr. 1162 redakcija).
 3. Bendrųjų reikalavimų valstybės ir savivaldybių institucijų ir įstaigų interneto svetainėms aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. balandžio 18 d. nutarimu Nr. 480 (su pakeitimais).
 4. Priėmimo į valstybės tarnautojo pareigas organizavimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. lapkričio 28 d. nutarimu Nr. 1176 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1295 redakcija).
 5. Užsienio kalbų mokėjimo tikrinimo priimant į valstybės tarnautojo pareigas tvarkos aprašas, patvirtintas vidaus reikalų ministro 2013 m. gegužės 21 d. įsakymu Nr. 1V-447 (2019 m. kovo 20 d. įsakymo Nr. 1V-279 redakcija).
 6. Ministerijų ir savivaldybių administracijų atsakymai į 2020 m. rugsėjo 23 d. raštus Nr. 4-01-7570 ir 4-01-7571.
 7. VTD pateikta informacija korupcijos rizikos analizei atlikti.
 8. Valstybės tarnybos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2019 m. veiklos ataskaita.
-